

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 12.

15. decembra 1856.

V. tečaj.

Pridiga za nedeljo pred novim letom.

(Staro leto in stari človek.)

„Ana je bila pri štiri in osemdesetih letih, ni šla od tempeljna, in je s postom in molitvami noč in dan Bogu služila.“ Luk. 2, 37.

U v o d.

Dva stara človeka nam kaže današnje sv. evangelje: Simeona, starega duhovnika in Ano, 84 let staro udovo. Visoke starosti jima je dal Bog doživeti, pa sta tudi živela pobožno in pošteno. Zatoraj so ju spoštovali vsi judje, in Bog sam jima je dal doživeti in viditi božjega izveličarja. Res je, kar sv. duh govori: „Zlata krona je starost, po potu pravičnosti si jo najdeš“, Prisl. 16, 31. Ja res! stari ljudje so uživali velike časti vselej in povsod. Že Gerki in Rimljani — terdi ajdi — so stare ljudi visoko spoštovali; in Mozes je po božjej volji zapovedal, da se imajo o vsakej imenitnej reči stari možje popraševati, kaj je njih misel in volja. Se ve, da se častijo stari ljudje pri kristjanih po celem svetu, posebno pa na Ruskem. Poslušajte, kaj pripoveduje nek nemški spisovavec (Mehl. Beispielsam. III.) Nek Šupah je bil svoje dni daleč in daleč sloveč zdravnik. Visoko rojeni in bogati ljudje so se pogostoma pri njem shajali. Ravno je bilo pri njem zbrane veliko francozke gospôde in nek imeniten ruski knez in njegova hči. Bila je ta mlada in kakor kri in mleko; vse jo je občudovalo. Vse je bilo židane volje, kar nek star, revno oblečen kmet v izbo stopi in po zdravniku praša. Njegova žena mu je bila zbolela. Prosil je zdravnika, da bi mu kej dal. Šupah je hitro šel zdravilo narejat; med tem je pa stari kmet stal in čakal. Sedaj se ga nek francozki grofič loti in debele norce ž njim uganja, posebno mu je naganjal zavoljo njegove sive brade. Slednjič nesramni gerdun še zavpije: Stavim 12 ljuidorjev, da tega starega in gerdega možaka nobena izmed pričujočih gospodičen en poljubi. Dolgo je že bogato in lepo Rusinjo bolelo gledati, kaj šterkovec počenja. Naenkrat se ona oglasi in stavi 12 ljuidorjev. Francozki grofič to slišati obledi, pa vendar tudi poišče svojih 12 ljuidorjev. Sedaj zlahna in miloserčna Rusinja ustane, gre do starega kmeta in pravi: „Prosim, častivredni oče, dovoljite, da

vas pozdravim, kakor je pri nas doma navada.“ Izgovori, objeme sivčka in ga poljubi. Slednjič mu še poda vseh 24 ljuitorjev in reče: „Vzemite to, da se mene spominjate in prepričate, kako ruske deklice sivo starost spoštujejo!“ — Tako delajo kristjani, delajte tako tudi vi! Star človek je časti vreden! Vendar, ljubi moji! poznam starega človeka, kterega ne smemo častiti in spoštovati, kterega imamo sovražiti, preganjati, ja še člo umoriti. Kaj me steremo pogledujete? Poznam starega človeka, še vnovič terdim, kterega imamo sovražiti, preganjati in umoriti! Kdo je toraj ta stari človek? To je tisti stari človek, od kterega sv. apostel Pavl piše: „Slecite starega človeka, ki se pogublja zavoljo želj polnih zmot“, Efež. 4, 22.; in „Slecite starega človeka ž njegovimi željami“, Kol. 3, 9.

Priserčni poslušavci! staro leto se koncu bliža — še štiri dni in pokopali ga bomo; pokopljimo in slecimo s starim letom tudi starega človeka, kakor nas sv. Pavl opominja. In ravno od tega hočem tudi jaz danes vam govoriti in pravim:

„Saro leto je pri kraju — slecimo tudi starega človeka!“
Poslušajte!

Razlaganje.

„Glej, zdihuje kralj David, glej! v hudobiji sem bil spočet in v pregrehi me je mati rodila“, ps. 50, 7. In sv. apostel Pavl pravi: „Greh in smert sta na vse ljudi prišla po Adamu, v kterem so vsi grešili“, Rimlj. 6, 12. Adamov greh nosimo toraj vsi na sebi, pa tudi vse to, kar je greh Adamu škodoval. Naša pamet je otemnela, da ne poznamo prav Boga in njegovih lastnost, da ne poznamo, začesdelj smo stvarjeni in zakaj bi imeli narpoprej skerbeti. Naša volja je oslabela, da nas vlači v hudo, da nas mika greh, lepò živeti nas pa težko stane. To, ljubi moji! to je stari človek, kterega vedno na sebi nosimo. Res je, da nas sv. kerst vseh grehov omije, da nas prerodi v božje in Bogu ljube otroke: pa temna pamet in slaba volja nam vendarle ostane in le koj rad po kerstu se spet prikaže stari grešni človek! Ali mar ni taka, keršanski poslušavci? Poglejmo malo časa, kaka je bila v tekočem letu, ktero se ravno h koncu bliža? Ali nismo na sebi nosili starega človeka,

1. kterega pamet je otemnela?

Recite, kar hočete, naj potrebnejše in naj pervo za človeka je vendar, da pozna svojega Boga in da ve, zakaj je na svetu: „To je večno življenje, da spoznajo Tebe (Očeta) samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, kterega si poslal“, Jan. 17, 3. Ja ljubi poslušavci, to je nar bolj imenitno, to je pervo; zatoraj pravi že mali katekizem: „Bog je človeka stvaril, da bi ga spoznal, častil, ljubil,

molil, mu služil in izveličan bil.“ Ali pa ni bila vaša pamet temna, da l. 1856 niste spoznali svojega Boga. Kdo prešteje dobrot, ki smo jih v tem letu sprejemali in uživali? Zdrava sapa, katero smo dihali, čerstva voda, katero smo pili, črni kruhej, kterega smo jedli, vse nas poprašuje sedaj konec leta: Človek, ali veš, kdo ti daja vse to? Rumeno solnce, ki nas greje, bleda luna, ki nam sveti, vsaka zvezdica, ki nam prijazno migla, — vse nas poprašuje sedaj konec leta: Človek, ali veš, kdo ti daja vse to? Zemlja ti je obilno nosila, živina se ti je lepo redila, tvoja žitnica se bogato napolnila, — vsi tvoji ljubi in dragi so zdravi in veseli živeli, — vse nas poprašuje sedaj konec leta: Človek, ali veš, kdo ti daja vse to? Oh koliko jih je neumnih in prevzetnih, ki tudi to leto niso spoznavljali svojega Boga! Sirote so si mislili, da je to pridobila le njih modra glava, ali prisluzila njih močna roka! Glejte, keršanski poslušavci! to je stari človek, kterega pamet je otemnela, da ne spozna svojega Boga! „Oh človek, kaj imaš, da bi ne bil sprejel; ako si pa sprejel, zakaj da se pa povišuješ, kakor da bi ne bil sprejel“, I. Kor. 4, 7. Velike in neštevilne so te dobrote, pa še večje so dobrote, ki smo jih to leto prejeli za našo dušo! Vsaka dobra misel, ki si jo čutil v svojem sercu, vsaka sveta beseda, ki si jo slišal, vsako dobro delo, katero si storil, vsaka pobožna molitev, katero si opravil, — vse nas poprašuje konec leta: Človek ali veš, kdo ti daja potrebne pomoči in gnade, delati vse to? Vsak oltar, na katerem se Jezus daruje za žive in mertve, vsaka spovednica, kjer se težki kameni od človeških serc valijo, vsaka miza božja, kjer nas Jezus s svojim svetim mesom redi, vsaka prižnica, iz ktere se božja beseda oznanuje, — vse nas poprašuje konec leta: Človek, ali veš, kdo ti daja vse to? Vsaka molitva, katero si lepo opravil, vsaka skušnjava, katero si srečno premagal, vsaka bolečina, katero si občutil, vsaka svitla solza, ki je tvoje lice močila, — vse nas poprašuje sedaj konec leta: Človek, ali veš, kdo ti je pomagal, kdo te je poterdoval? Oh koliko jih je neumnih in prevzetnih, ki tudi to leto niso spoznavljali svojega Boga? Sirote so zabili, kaj sv. apostel Pavl pravi: „Ne kakor da bi mi premogli iz sebe kaj misliti kakor iz sebe; ampak vsa naša zmožnost je iz Boga“, II. Kor. 3, 5. Glejte, ljubi moji! to je stari človek, kterega pamet je otemnela, da ne spoznavlja svojega Boga, pa tudi ne ve, zakaj da je človek na svetu. Koliko je bilo tudi to leto ljudi, ki so mislili, da so za posvetno čast na svetu. Le v večji in višji stan tiščijo, bodi si po pravici ali krivici. Koliko jih je bilo to leto, ki so mislili, da so za posvetno bogastvo na svetu; zato kupčujejo in spravljajo, da bi še dušo koj prodali. Koliko jih je bilo tudi to leto, ki so mislili, da so za dobro voljo na svetu; zatoraj morajo imeti, kar

njih razvajeno serce poželjuje, bodi si prav ali ne prav. Ti in vsi njim podobni niso prav vedeli, zakaj da so na svetu, niso vedeli, kar sv. Avgustin pravi: „Človek je rojen, da bi Boga, svojo nar večjo dobroto spoznal, — ko je Boga spoznal, ga tudi ljubil; kedar njega ljubil, tudi posedel in ga užival vekomaj! To je toraj stari človek, kterega pamet je tako otemnela, da ne pozna svojega Boga, in ne ve, zakaj da je na svetu. —

Pa Adamov greh ni samo popačil naše pameti, temuč tudi našo voljo, da je k hudemu nagnjena. Sv. apostel Pavl piše: „Po notrajnem človeku imam dopadanje nad božjo postavo; čutim pa drugo postavo v mojih udih, ktera je postavi mojega duha zoper, in me vjetega derži v postavi greha, kateri je v mojih udih; dobro, kar hočem, tega ne storim, ampak hudo, kar nočem, to delam, Rimlj. 7, 23. To je preljubi moji! stari človek, ki je bolj k hudemu nagnjen, ki velikokrat greši in Boga žali! Ali nismo na sebi nosili starega človeka,

2. kterega volja je oslabela?

Res pri sv. kerstu smo bili omiti vseh grehov in madežev, smo bili čisti in nedolžni kot angelci božji, smo postali otroci božji in dediči nebeskega kraljestva. Pa koliko jih je med nami, ki so si ohranili kerstno nedolžnost, ki še niso omadeževali svojega belega oblačila, ki še niso grešili in Boga žalili? Ni treba prevdarjati in premišljevati vseh let našega življenja, pogledjmo le malo časa v toto leto, ktero se h koncu bliža. Kaj vidimo keršanski poslušavci? Vidimo grehov, da je strah in groza, vidimo, da smo bili slabe, hudobne volje, da smo nosili starega človeka! Bog ti je dal to leto ljubo zdravje, ohranil je tebe in tvoje, da ste bili zdravi in močni in veseli; to se je godilo 365 dni. Koliko teh dni si svojega Boga zabil, da nisi zjutraj in zvečer lepo požebal, da nisi vsak dan z Bogom začel in z Bogom spet končal; kolikrat si morebiti nezmerno jedel ali pil, kolikrat svoje ljudi jezil in jih serce prebadal, in tako sebi in svojim ljubo zdravje zapravljal. Bog ti je dal dobro leto, da si napolnil žitnice in skednje, da si mogel še kaj prodati in dnar obračati za druge potrebe. Kaj pa si počenjal to leto? Kolikrat si zabil svojega nebeskega dobrotnika, njegove dari tratil in zapravljal, in jih obračal za nepotrebne reči, še clo za grešno veselje, več ti je Bog dajal, bolj si ga žalil! Bog nam je dal to leto sveti mir in pokoj in varoval nas je hude strašne vojske. Kolikrat si pa morebiti ti moj kristjan! pri svojej hiši ali v sosesčini ljubi mir in pokoj podiral, jezo in sovražtvo napravljaj! Vi prevzetneži toraj, ki niste juterne in večerne molitve opravljali, in hvalili Boga za toliko zdravih in veselih dni, — vi pijanci in veseljevavci, ki ste božje darove po nemarnem tratili in grešno uživljali, — vi jezičniki in podpihovavci,

ki ste hudobno seme jeze in prepira trosili — vi vsi ste to leto nosili starega človeka, kterega volja je bila hudobna. — Tako krivo in grešno so kristjani obračali telesne dobrote; kaka bo kej zastran dušnih dobrot, ktere se tikajo naše neumerjoče duše? Koliko dobrot in svetih misel je to leto Bog obudil v tvojem sercu! Vest se je močno oglašala, te je svarila, te je pekla in grizla, starši in prijatli in prijatlice so te opominjali in prosili, angelj varh te je klical in ti kazal strašni prepad, proti kteremu dirjaš! Pa vse to je bilo zastonj, ostal si terdovratni grešnik, si nosil starega človeka! Poglejte, ljubi moji! tamle je sveti oltar, Jezus Kristus, sam Sin božji, se je daroval svojemu nebeškemu Očetu za mene in za vas vse, tudi za naše grehe, tudi za naše ljube rajne. Kolikokrat bi morebiti pa bili lahko mogli k sv. maši priti, pa niste prišli, kolikokrat vaše misli niso bile v cerkvi pri Bogu, morebiti doma ali večni Bog ve kje, kolikokrat ste se v cerkvi nespodobno obnašali in Boga žalili pri sv. maši! Poglejte tamle je spovednica; Jezus sam vas kliče in hoče vam odpustiti vse vaše grehe. Ali se niste to leto spovednice ogibali, ali niste v njo stopili brez prave serčne grevenge, ali niste v njej greh nalašč zamolčali, in kako ste spolnovali storjenih obljub? Poglejte tamle je miza božja; Jezus sam vas je klical: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi in žalostni, in jaz vas bom potolažil“, Mat. 11, 30. Ali ste stopili večkrat k tej sv. mizi, ali ste se vredno pripravljali in ali ste vredno prejemale živega Boga? Poglejte tamle je prižnica; Jezus sam vam oznanuje božjo besedo. Ali niste morebiti zanemarjali božjo besedo poslušati, ali ste jo vselej in radi in zvesto poslušali, jo v sercu hranili, na se obračali in po njej tudi ravnali? Vi kristjani toraj, ki sv. mašo in božjo mizo zanemarjate, vi, ki ne marate za spovednico in prižnico; vi merzli in mlačni kristjani vsi ste to leto nosili starega človeka, kterega volja je bila hudobna in grešna! — Letošnje leto je bilo za marsikterega hudo in težko leto; kdo šteje vse težave in bolečine, ki so marsikoga močno tlačile; kdo šteje vse britke solze, ki so se točile očitno, pa tudi na skrivšem; kdo šteje vse globoke rane, ki so marsikoga hudo pekle? Tudi vse to in vse težave in britkosti ti je pošiljal Oče nebeški, tisti oče, ki te ljubi neskončno, ki te hoče izveličati, te v dobrem utrditi ali od hudega odverniti — on, ki bode ti tam goraj vse solze obrisal in vse težave — vse voljno in vdane prenesene težave — poplačal stokrat in vekomaj. Kako si pa ti prenašal svoje križe? Togotil in jezil si se — morebiti še mermral in preklinjal^{si} — glej ljubi moj! to je stari človek, ki je bil hudobne in grešne volje! —

S k l e p.

Jezus Kristus je enkrat pravil, Luk. 13, 6.: „Nekdo je imel figovo drevo, zasajeno v svojem vinogradu; prišel je sadú na njem iskat, pa ga ni našel. Djal je toraj vertnarju: Poglej! že tri leta hodim sadú iskat na tem drevesu, pa ga ne najdem: posekaj ga tedaj; čemu prostor jemlje? Vertnar pa je odgovoril in djal: Gospod! še to leto ga pusti, da ga obkopljem in ognojim, morebiti da kje sadú prinese; ako pa ne, ga boš potlej posekal.“ Tudi mi vsi smo drevesa v vinogradu božjem, in kolikokrat je prišel Gospod sadú iskat? Morebiti je že prišel 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80krat gledat in sadja iskat! Pa koliko in kakšnega sadu je Gospod našel? Spet je eno leto skoraj minulo, le še štiri dni in leto 1856 je pokopano; Gospod bode spet prišel gledat, kaj pa bode našel? Oh na persi si terkajmo in izdihnimo: Našel bode, da tudi to leto nismo dobrega sadu rodili, da smo svojih dolžnost zane-marjali, da smo na sebi nosili starega človeka, ki ni spoznal svojega Boga, in ni spolnoval njegove svete volje! Kaj nam je početi? Nič kakor zdihovati in prositi: Oh usmiljeni in dobrotljivi Oče nebeški! bodi zahvaljen vekomaj za vse dobrote, katerih si nam to leto toliko obilno delil; — odpusti nam, da smo Te tolikokrat razžalili, in serca nam je žal! Pa obljubimo ti zvesto poboljšati se. Glej, Oče nebeški! eno leto spet h koncu gre, pomagaj nam, da h koncu gre tudi naše staro, grešno življenje; pomagaj nam, da slečemo starega, grešnega človeka! Amen.

Pridiga za praznik novega leta.

(Novo leto in novi človek.)

„Otrok je bil obrezan in mu je bilo dano ime Jezus.“ Luk 2, 21.

U v o d.

Danes o polnoči smo imeli vsi pogreb: pokopali smo staro leto 1856. Oh da bi bli pokopali ž njim tudi starega človeka, ktereга sem vam poslednjo nedeljo kazal, in od ktereга sv. apostel Pavl takole piše: „Morite tedaj svoje ude, ki so pozemeljski: kurbanje, nečistost, nesramnost, hudo poželenje in lakomnost, ktera je molikovanje; zavaljo katerih reči jeza božja na otroke nevere dohaja, v katerih ste tudi vi nekđaj grešili, ker ste med njimi živeli. Sedaj pa zapustite tudi vi vse: jezo, nevoljo, hudobnost, kletvo, gerdo govorjenje vaših ust, — ne lagajte eden drugemu, slecite starega človeka z njegovimi deli“, Kol. 3, 5. Pa ni še dovolj, da le starega človeka slečemo in pokopljemo; nismo le starega leta pokopali, temuč rodilo nam se tudi novo leto — leto

1857. Zatoraj nam je tudi treba, da oblečemo novega človeka. Sv. apostel Pavl nam opisuje tudi tega novega človeka: „Oblecimo, pravi on, Efež. 4, 24., novega človeka, ki je po Bogu stvarjen v resničneji pravičnosti in svetosti. Zategavoljo opustite laž, vsak naj govori resnico s svojim bližnjim: ker smo udje med seboj. Jezite se, pa nikar ne grešite, vaša jeza naj mine pred solnčnim zahodom. Ne dajajte prostora hudiču. Kdor je kradel, naj ne krade več, temuč naj rajši pridno dela s svojimi rokami, kar je dobro, da bo imel kaj potrebnemu podeliti . . . Bodite med seboj dobrotljivi, usmiljeni, in prizanašajte eden drugemu, kakor vam je tudi Bog po Kristusu zanesel.“ Tako serčno in lepo opominja sv. Pavl svoje verne kristjane, da bi se zanaprej greha zvesto varovali in starega človeka slekli, zraven pa tudi pobožno in keršansko živeli, obilno dobrih del doprinašali in tako oblekli novega človeka. To tudi hočem jaz storiti. Poslednjo nedeljo sem vas opominjal, sleči starega človeka, danes pa — na novo leto — hočem vas opominjati, obleči novega človeka. Zatoraj glasno pa kratko kličem:

„Novo leto je nastopilo: oblecimo novega človeka!“ Jezus mi pomagaj, vi pa me zvesto poslušajte!

Razlaganje.

Danešnji sveti god nam pred oči stavlja tri lepe reči: Novo leto, obrezovanje Jezusovo in presladko ime Jezus. Vse te tri reči se lepo privilegajo temu, kar hočem vas danes učiti: Oblecite novega človeka, sem rekel. Glejte!

1. Novo leto nas opominja, kako potreba da je obleči novega človeka.

Kserkses, perzijski kralj, je nabral sila veliko vojsko in jo peljal zoper gerško deželo. Imel je seboj same serčne in terdne junake. Preden se je boj začel, postavi svojo armado še enkrat po versti in jo pregleda. Viditi rajde in rajde vojakov, in viditi vse mlade in serčne, vse zdrave in lepo oborožene, je mu serce veselja poskakovalo. Naenkrat mu pa pride na misel: Morebiti le malo dni, in moji terdni in serčni junaki so vsi pokončani! Kralj nagne glavo in se milo zjoka; in ni se jokal zastonj — kajti v malo dneh je bila pokončana vsa njegova armada. — Danes — prvi dan novega leta — smo pervokrat zbrani v hiši božjej — pervokrat vas pogledujem iz tega svetega mesta; res, verjemite mi, serčno me veseli, da vas vidim še zdrave in vesele. Pa žalostna misel se tudi meni usiluje: Morebiti le malo dni, in marsikteri izmed mojih danešnjih poslušavcev je že pokončan! „Človek od žene rojen živi malo dni, in je poln rev.“

Kakor roža pricveti in obleti, beži kakor senca in ne ostane“, Job. 14, 1. Joh! kakor senca gre človek memo, zapihne kak vetrič in ukončan je, in mesto njegovo ne pozna se več“, ps. 38. Ali mar temu ni taka? Koliko je še lani naših ljubih bratov in sester, prijatlov in znancev med nami veselo novo leto obhajalo — pogledjte okoli sebe — ni jih več med nami, že jih pokriva črna zemlja. Oh koliko jih je že pod zemljo, ki so si obetali dolgih let. Bili so zdravi in čversti, bili so veseli in dobre volje; imeli so vsega dovolj — pa poderla jih je neusmiljena smert. Tvoje lica so zdrave kot kri in mleko, v tvojih žilah se pretaka lepo rudeča kerv, tvoje kosti se ti dozdevajo močne in terdne kot dob, iz tvojih bistrh očes šviga ogenj; — ali mar misliš, da se ti smerti bati treba ni? Rahli pastirček David je napel svojo samojstro in zagnal le oster kančik, orijaški Goliat telebi mertev na tla; človek! le smertna sapica zapihlja in djano je po tebi! Zdravi in veseli smo danes, hvala Bogu! — preden se pa novo leto postara, bode ta ali uni — bom morebiti jaz ali ti že v hladnej zemlji počival. Truplo bode v zemlji trohnelo, kje pa bode naša neumerjoča duša? Poprašajmo naše rajne brate in sestre, ki so nas minulo leto zapustili, poprašajmo jih, kaka se jim tam v večnosti godi? Iz celega serca želim vsem večni mir in počitek, vsem naj sveti večna luč, — pa vendar se bojim, da je marsikdo svoj zlati čas zamudil ali zapravil, in da je čez njega prišla tista strašna noč, kjer nobeden ne more delati več! Nam pa, ljubi moji! je usmiljeni Oče nebeški še prizanesel, nam je spet prisjalo novo leto milosti božje, — pa morebiti da je poslednje! Glejte, kako da je potrebno obleči novega človeka, kako potrebno da je, „da se odpovemo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, prijetno, bogaboječe živimo na tem svetu!“ Obleči novega človeka nas opominja novo leto; kaj nas pa uci druga resnica?

2. Obrezovanje Jezusovo nam kaže, kaj nam je storiti da oblečemo novega človeka.

Izraelsko ljudstvo si je Bog izvolil za svoje ljudstvo; v znamenje te zaveze je že Abrahamu ostro zapovedal, obrezati vse otroke možkega spola osem dni po rojstvu. Naš izveličar ni bil tej zapovedi podveržen; vendar nam oznanuje sv. evangelje, da je bil osem dni po rojstvu obrezan. Glejte božje dete tam v tempelju — judovski duhovnik derži oster nož v svojej roki in ga obrezuje! Zakaj je hotlo božje dete še le osem dni staro bolečino terpeti in perve kapljice svoje svete kervi prelit? Sv. apostel Pavl uči, da je telesno obrezovanje le bilo podoba duhovnega obrezo-

vanja (Rimlj. 2, 29); Jezus nam je le hotel kazati, kako potrebno je obrezovati naše serca. Obreza je bila zakrament stare zaveze; mesti nje je Jezus postavil zakrament sv. kersta, da zadobimo odpušcanje grehov. Mi smo kerščeni; pa vendar še ostane nam huda poželjivost; in to je treba pokoriti in premagovati, to je treba duhovno obrezovati, da hudega sadú ne obroduje. In oh! kako treba je, da premagujemo hudo poželjivost in obrezujemo svoje serce! „Izveličan boš, če boš obrezan, drugači pa ne, pravi sv. Bernard. Le majhena stvar je človeško serce, pa čujte, kaj vse iz njega izhaja: „Iz serca pridejo hude misli, ubijanja, prešestva, loternije, tatvine, krive pričevanja, preklinovanja“, uči Jezus Mat. 15, 19. Kdor pa takega kaj počenja, ne pojde v nebeško kraljestvo. Glejte, kako sila da je potrebno, obrezovati svoje serce! Ljubi moji! novo leto je, veste sedaj, kaj imate storiti, da oblečete o novem letu novega človeka? Obrezujte svoje serce in njegovo hudo poželjivost! Poglej moj kristjan! danes v svoje serce; morebiti da najdeš v kakem kotiču hudo poželenje, ktero te vleče le na posvetno blago in posvetne reči, ktero ti brani misliti na svete nebesa in skerbeti za večno izveličanje. Izderi to nevarno ljuliko, verzi jo daleč od sebe, da tvoje duše ne zaduši! — Poglej moj kristjan! danes v svoje serce; morebiti da čutiš notre kake visoke misli, — povišuješ se rad nad druge, jeziš se rad, še dobre dela doprinašaš ne zavoljo Boga, le zavoljo posvetne hvale, oh potegni to korenino gerdega napuha iz svojega serca, da ne pogubi tvoje duše! — Poglej moj kristjan! danes v svoje serce; morebiti da najdeš notre kako gerdo misel in nesramno poželenje — rad paseš svoje oči po drugem spolu, narejaš nevarno znanje, se lišpaš in ponujaš, oh pogasi in poteptaj to iskro nečistega ognja, da tvoja duša ne pogori! „Glejte, ljubi bratje moji, kliče sv. Bernard, treba je, da se tudi mi obrezujemo in tako dosežemo večno izveličanje. Pa treba je, da se obrezujemo po duhu in v resnici, ne samo na enem telesnem udu, temuč po celem životu . . . Od pete do glave na nas ni trohice zdravega, celo truplo hira na tej mišici.“ Skerben vinogradnik obrezuje svoje tersje — priden vertnar svoje drevje, oh! da bi tudi obrezovali za novo leto svoje serca vseh hudih želj in pregrešnih navad! Telesna obreza je bolela, tudi duhovna obreza boli, da! včasih stokrat bolj boli kot telesna. Ne mislite, ljubi moji! da bote novega človeka oblekli brez bolečin! Težavno je hude želje premagovati, težavno je, grešnih priložnost ogibati se, težavno je znebiti se hudobnih navad; pa biti mora — gre za neumerjočo dušo, gre za neskončno večnost, priti hočemo k Jezusu Kristusu:

„Kteri so Kristusovi, so križali svoje meso s pregrehami in željami“, Gal. 5, 24. Res, da je to obrezovanje naših src težavno, res, da je ta duhovna vojska huda in kervava — res, da smo mi slabe in revne sirote; kdo bode nam dal potrebne pomoči, kdo bode nam pomagal obleči novega človeka, srečno se vojskovati in zmagovati? Sv. evangelje pravi: Otroku je bilo dano ime Jezus in

3. to presladko ime Jezus pomaga nam, obleči novega človeka.

Ime Jezus se po naše pravi izveličar ali odrešenik. Že angel Gabriel je Jožefu djal: „Imenuj njegovo ime Jezus, on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov“, Mat. 1, 21. In sv. Peter je judom klical: „Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi zamogli izveličani biti“, djan. apost. 4, 12. Jezus pa ni le zavoljo tega naš izveličar in odrešenik, ker je za nas svojo kerv prelil, za nas na križu umerl, in tako nas grehov in večne smerti rešil. Jezus je naš izveličar in odrešenik tudi zavoljo tega, ker mi brez njegove gnade in pomoči nič dobrega storiti, svojih grešnih želj premagovati, in greha se varovati ne moremo. Brez Jezusa toraj ne moremo starega, grešnega človeka sleči, pa tudi novega, pravičnega ne obleči: „Ostanite v meni, in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama od sebe sadu nositi, ako na terti ne ostane: tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem vinska terta, vi pa mladike: kdor v meni ostane, in jaz v njem, ta veliko sadú rodi; zakaj brez mene ne morete nič delati“, Jan. 15, 4. Tako je obljubil Jezus in kako lepo se vse to spolnuje. V imenu Jezusa so šli sv. apostelni in učenci po celem svetu, so ozdravljali bolnike, obujali mertve, hodili brez škode po kačah, izganjali hudiče, oznanovali vsem narodom sveti in čisti evangeljski nauk in učili lepo in pobožno življenje. V imenu Jezusovem je oblekel vesoljni svet novo podobo — novega človeka. V imenu Jezusa so ssv. mučenci in mučenice dali rajši svojo kerv in življenje, kakor da bi bili Jezusa izdali in grešili. Veste, kdo jim je dajal toliko moči in serčnosti? „Ime Jezus, uči sv. Ambrož, je bilo tisto olje, s katerim so se mazali ssv. mučenci, od tod, da so bili tako čuda stanovitni, in da so šli v grenko smert. Ime Jezus je bil tisti nebeški studenc, v katerem so zajemali cerkveni učeniški svojo visoko učenost, spokorniki svoje debele solze, device in mladenči svojo angeljsko čistost, vsi svetniki in svetnice svojo nepremakljivo stanovitnost.“ Glejte! ljubi moji, Jezus je tisti, ki vam pomaga novo leto obleči tudi novega človeka! Tudi prihodnje leto bode vas popačeno meso vleklo na hudo, skušnjave

in nevarnosti bojo vas nadlegovale, grešni pot se vam bode kazal prijeten in vesel, oh le kličite v svojih nevarnostih in skušnjavah: Jezus pomagaj! in gotovo srečno bote tudi zmagali. — Vi keršanski starši, gospodarji in gospodinje, tudi prihodnje leto bode vam včasih težko stalo svoje dolžnosti zvesto spolnovati, svoje otroke lepo učiti in keršansko izrejati, svoje hlapce in dekile imeti v strahu božjem in jih ohraniti pobožne in poštene; oh le kličite pri svojej težkej butari: Jezus pomagaj! in res se bote čutili vse močne in serčne. — Vi keršanski mladenci in dekličiči tudi prihodnje leto bote čutili po svojem telesu meseno poželenje, nečiste misli in želje bojo vas zalezovale, hudobneži bojo vašej nedolžnosti zanke nastavljali, oh le zdihujte v svojej nevarnosti: Jezus pomagaj! in ohranili bote čisto serce. — Ljubi bratje in sestre moje, tudi prihodnje leto bode nas zadela marsiktera težava, marsikter križ bo nas tlačil, marsiktera solza poteče, oh le kličite: Jezus pomagaj — in on, ki je sam težki križ nosil, on vas bo potolažil in razveselil. — Keršanski poslušavci! tudi prihodnje leto ne pojde vse po vašej volji, marsikej vam bode merzelo in žalilo vas, jeza vas bode popadla, oh le zdihnite: Jezus pomagaj! in on, ki je ljubil svoje morivce in prosil za nje, vam bode vlil prave keršanske ljubezni! Zatoraj deržite se Jezusa, on vam bode pomagal premagovati vse skušnjave in varovati se vsega greha in tako obleči novega človeka!

S k l e p.

Av. Avguštín je v svojih mladih letih bil zlo hudoben in razpuščen; sam pravi: Težko in močno verigo (ketino) hudih navad sem vlačil za seboj; v svojem sercu sem djal: zdaj, zdaj bom ustal, le malo počakaj, se hočem poboljšati, pa sem le odlašal, ker se mi je sladko zdelo v grehah živeti. To ljubi moji! je bil stari grešni Avguštín! Bog ga je razsvetil, da je stergal vse svoje grešne razvade, in da je dal vsem pregreham slovo: postal je potem oster spokornik, visoko učen škof in velik svetnik. To je novi pravični Avguštín. Komu smo bli podobni minulo leto? Oh Oče nebeški bodi nam vsem usmiljen; nosili smo starega človeka, bili smo podobni grešnemu Avguštínu! Kaka pa bode prihodnje leto! Ljubi moji! le kratko je leto, hitro derci ura za uro in morebiti je to leto naše poslednje leto! Zatoraj oblecimo novega človeka, ki je po Bogu stvarjen, Bogu ljub in dopadljiv! Grenko bo to morebiti za nas, težavno bode premagovati grešno poželenje, ogibati se nevarnih priložnost in varovati se hudobnih navad. Pa saj je tudi Jezus še le osem dni star že za nas svoje kervi prelil in bolečine prestal; pomislimo, da gre za neskončno večnost! Kaj si bode mo to

leto zaslužili, nebesa ali pekel? Marsikteremu moram naravnost povedati: Ako ne slečeš starega človeka, in ne oblečeš nobenega, oh nesreča! si služiš le pekel in večno pogubljenje. Kaj, pekel in večno pogubljenje si služim, in morebiti da skoraj uživljam, kar si sedaj služim, novo leto je kratko, je hitro, je poslednje! Zatoraj proč s stariim človekom, novo leto mi je Bog dal, obleči hočem tudi novega človeka! To terdno sklenem in obljubim, pa le ti o presladko in presveto ime Jezus si moje zaupanje in moja pomoč! Pomagaj mi v novem leto grešno poželenje zatirati, vse dolžnosti zvesto spolnovati, grehov se varovati in obilno obilno dobrega doprinašati. Oh v novem letu, o Jezus! ostani pri nas in pomagaj nam! Amen.

Pridiga za nedeljo po novem letu.

(Govoril A. P.)

(Potrebno je otroke keršansko izrejati.)

„Jožef je ustal, in vzel dete in njegovo mater, in je prišel na Izraelsko zemljo.“ Mat. 2, 22.

U v o d.

Sv. Jožef se je zbal neusmiljenega Heroda; zbežal je v ptujo deželo, tam delal in se trudil, in tako redil sebe in svojo družino. Žalostno in težavno je bilo živeti daleč od svojih ljubih znancev, živeti v ptuji deželi med ptujimi ljudmi! Pa Bog je Jožefa kmalo rešil. Ravno danešnje sv. evangelje nam oznanuje veselo novico, da se je Jožef vernil v svojo domačijo. Angel Gospodov se mu v spanju prikaže in mu veleva, se verniti na svoj dom. Jožef koj ustane, vzeme dete in njegovo mater, in pride na Izraelsko zemljo. Tukaj pa sliši, dá namesti Heroda kraljuje njegov sin Arhelaj! zatoraj se zboji tje iti. Poglejte, ljubi kristjani, pogledjte posebno vi keršanski starši, kako sv. Jožef zvesto varje božjega deteta, kako se trese za njegovo življenje! Ne gre na Izraelsko, kjer bi ga Arhelaj mogel umoriti; on gre na Galilejsko, kjer se ni bilo nič bati za božjega otroka. Oh ko bi vsi starši tako skerb imeli za svoje otroke! Gotovo bi ne bilo toliko britkih pritožb, da je na svetu čedalje hujši, da je posebno med mladino sprida čedalje več. Dajte nam dobrih, v resnici skernih in pobožnih staršev, in svet se bo kmalo ves spreobernel. Dajte nam keršanskih staršev, ki sami prav živijo, in pa svoje otroke po božji volji, prav po keršansko izrejajo, in kmalo bojo prirastli pošteni in pobožni kristjani. Na vas, keršanski starši! je narveč ležeče, ako hočemo popačeni svet popraviti in zboljšati. Novo leto je nastopilo; da pa dobimo tudi novih, pravih kristjanov, morate vi pomagati, keršanski starši. Zatoraj hočem tudi v prvi pridigi novega leta vam govoriti, keršanski starši in vam pokazati:

Kako potrebno da je vaše otroke keršansko izreјati!
Imenitna je moja danešnja beseda; zategadelj prosim, da me vsi zvesto poslušate!

Razlaganje.

Keršanski starši! Da ste dolžni, svoje otroke lepo keršanski izreјevati, to vas že uči in prepričuje

1. Vaša lastna pamet.

Zavzeti in čuditi se moramo, če pogledamo in premislimo, kolikšno skerb ne le vse domače živali, ampak clo divje zveri do svojih mladičev imajo, kakó jih varujejo, kakó se zanje bojé in vsim sovražnim stvarém pogumno zanje v bran postavijo. Kakó bi si tedaj kdo misliti mógel, da bi ravno pametni človek v izreјi svojih otrók zanikern bil, — da bi ga v tem neumna živina v sramoto pripravila, ali mu clo v zgleđ biti zaslužila? Toda kar se skor nemogoče zdi, to vsakdanja skušnjaspričuje. Najdejo se ljudjé, ki so v tej réči bolj neusmiljeni in neskerbni, kakor divja zverina. Rés je, da starši svoje otroke z mladega redé, in nekteri tudi z veliko skerbjó: ali kaj jim je pri tem narbolj v mislih in kakšen večidel njih namén? Nekteri starši mislijo, kakor bi bili otróci le zató, da za živino pastirje ali pri delu pomagavce imajo. Drugi skerbé, da se otróci posebno kmetije ali kakega rokodélstva navadijo, da jim takó pridno delajo in si potlej tudi sami svoj krúh pošteno služiti zamorejo. Nekteri jih tudi še drugam pošiljajo, da se še kej več izučé in na svetu bolje izhajajo. Ravno takó si staršj prizadevajo tudi hčére dobro izuriti, zató da bi jim pri njih opravilih obilniše pomagale, da bi kdaj pridne gospodinje bile ali pa se še h kakí hiši pripravile. Z eno besedo: mnogi starši rés močno skerbé, svojim otrokom v kak stan pripomóci in jim tudi po svoji smerti kaj zapustiti, da bi se vseskozi pošteno na svetu preživili. Vsa ta skerb je práv, hvale vredna in staršev dolžnost. Pri vsem tem pa nikakor ni práv, da starši za vse to naj večó in skor edino skerb imajo; zlo zlo napčno je, da toliko staršev misli, da, če so le za vse to pri svojih otrókih poskerbéli, potém so že vse storili, potém so svojo dolžnost popolnoma dopolnili.

Toda keršanski starši! ali je to edini cilj in kónc, iz ktereга so vam otróci od Bogá izročeni? ali so samo zató vstvarjeni, da bi vam v časni prid služili, da bi se le na svetu pošteno preživili? Ali nimajo duše, neumerjoče duše, ktera je od Bogá za nebesa vstvarjena; in le zavolj tega vam v skerb izročena? ali ni le to njih edini cilj in kónc, da bi iz celega serca Bogá ljubili, njemu zvesto služili, in enkrat večno zveličani bili? In če tega naména ne doséžajo, bi bilo bolje, da bi jih nikoli na svetu ne bilo. In če si vi starši ne prizadevate, z vso mogočo

skerbjé k temu namenu jih izrejati: potém niste pravi očetje in matere svojih otrók, in težek odgovor za njih duše vas pred Bogom čaka.

2. Če vas pa že pamet sama, spolnovati to dolžnost, dosti ne priganja, poslušajte vsaj besedo Božjo. Sv. Pavl piše: „Vi očetje! izredíte svoje otroke v nauku in strahu Gospodovem.“ Efež. 6, 4. On ne pravi: Izredíte jih samo za kmetijo in drugo delo. Ne pravi: Izredíte jih, da bojo znali igrati, pijančevati, posvetno, razujzdano živeti. On pravi le: „Izredíte jih v nauku in strahu Gospodovem.“ In modri Sirah pravi: „Nikar se ne veselí otrok, naj si jih je tudi veliko, ako pa božjega strahu v njih ni. En sam otrok, ki se Bogá bojí, je boljši kot tavežent hudobnih; in boljši je brez otrok umreti, kakor pa hudobne otroke zapustiti.“ Takó Bog po sv. pismu govori. Keršanski starši! s sv. Krizostomom vam rečem: „Velik, drag zaklad imate v svojih otrokih; torej ga z vso skerbjo varujte in si po svoji moči vse prizadevajte, da vam prekanjeni dušni tat in sovražnik tega zaklada ukradel ne bo; prizadevajte si, da ga bóte enkrat nepokvarjenega spet Tistemu izročili, od kterega ste ga prejeli.“ Ko so vam bili otroci od sv. kersta domu prineseni, ste jih iz mašnikovih rók kot posvečen zaklad, v božje otroke prerrojene in od Bogá samega vam izročene sprejeli, — toda ste sprejeli tudi težko dolžnost, da jih imate po njegovi volji, po nauku Kristusovem izrejati, jih v stanu posvečujoče gnade božje pri sv. kerstu zadobljene ohraniti, in jih take zvesto spet njemu izročiti. Gorjé vam, ako bi bili po vaši zanikernosti kdàj v greh zapeljani in vekomej pogubljeni! To tedaj je volja božja. Zatorej, keršanski starši! mora vaša največa skerb biti, duše svojih otrók v nedolžnosti, v posvečujoči gnadi božji ohraniti, in jih k njih edino - pravemu Očetu v nebesa pripeljati.

Ali, Bogú bodi potoženo, da je toliko staršev, ki na nobeno réč manj ne mislijo, kakor na cilj in konec, za kterega so njih otroci vstvarjeni — ki za nobeno réč manj ne skerbé, kakor da bi svoje otroke Bogú in za nebesa izrédili! Da bi svojim otrokom k časni sreći pripomogli, da bi jih na svetu v dober stan pripravili, za to marsikteri starši še skerbé; da bi pa svoje otroke po keršansko živeti vadili, da bi jim v nebesa pomagali, to je le malo staršem práv mar. Za svojo živino dostikrat večo skerb imajo, kakor za neumerjoče duše svojih otrók. Pa kako bodo za to skerb imeli, ko marsikteri za svoje lastne duše nič prave skerbi nimajo! Usmiljenja vredni otroci, kteri so od takih staršev rojeni in izrejani! Starši! ako se že sami Bogá ne bojite, ako vam samim za njegovo besedo in za spolnovanje njegovih zapoved ni mar,

3. naj vas vsaj izveličanje vaših otrók priganja, da jih bote za ta cilj in konec skerbno izrédili.

Očetje in matere! saj vender ljúbite svoje otroke. Saj se matere s svojimi malimi otróki iz ljubezni do njih noč in dan púlite in ubijate. Saj vi očetje skerb imate, delate in se trúдите, da bi se vašim otrokom tudi po vaši smerti na svetu dobro godilo. Ako jim pa časne sreče tolikanj želite in iščete: ali jim ne bote s toliko večo skerbjó največe sreče iskali, da bi jim namreč večno zveličanje v nebesih pridobili? Kakšno hvalo vam bodo védeli otroci za to revno, časno življenje, če jim pa večnega življenja preskerbeli ne bote? kakšno hvalo, naj si jih tudi živite in napájate, če si pa ne prizadévate, gnado božjo jim ohraniti? kakšno hvalo, če dopuščate, da ravno takó neumni in razberzdani odrastejo, kakor vaša živinica? kakšno hvalo, ko bi jim šé toliko zapustili, ko bi jih še takó dobro h kruhu pripravili, če bo pa zavoljo vaše zanikernosti, večna sreča, večno veselje, za—nje zgubljeno? V tem tedaj se mora vaša očetna in materna skerb in ljubezen do otrók nar bolj kazati.

Da bodo pa vaši otroci ali vekomej v nebesih se veselili, ali pa vekomej v peklú terpeli: to je veči del v vaših rokah, vi starši! kakor z mladega svoje otroke izrédjate. Zakaj kakor so otroci dobro ali pa napčno izrejeni, takó je sploh tudi njih življenje dobro ali pa napčno; kakoršno pa je njih življenje, takšna je tudi njih smert; in kakoršna pa je smert, taka je potém tudi večnost, srečna ali pa nesrečna. „Vaši otrociči, vi starši! pravi sv. Bazili, so enaki mehjemu vosku, kteremu lahko daste podobo, kakoršno hočete, iz kterega zamorete narediti angela ali pa hudica.“ — Od kod pride, vas oprášam, da se otroci enake starosti, enakega stanú, ki so vsi ene vere, vsi v enem kraju, v eni hiši rojeni, po svojem življenju in zaderžanju dostikrat tako ločijo? Iščite vzroka, in bote našli, da veči del le od tod pride, ker so navskrižem, eni dobro, drugi pa slabo izrejeni bili. Venceslav in Boleslav sta bili dva prava brata. Venceslav, odvoljen Česki kralj, je bil tolikanj bogaboječ, pravičen in bogoljuben, da ga cerkev clo svetnika spozna in časti; Boleslav, njegov brat, pa je ves hudoben in neusmiljen človek, in poslednjič clo ubijavec postal. Od kod ta velik razložek? Venceslava je njegova stara mati Ljudmila, pobožna in sveta gospa, v keršanstvu in strahu božjem skerbno izrédila; Boleslava, njegovega brata, pa je njegova mati Drakomira pri sebi imela, pa sama hudobna tudi svojega sina ni mogla ne skerbno učiti, ne po keršansko ga izrejati. Že iz tega zgleda, vi starši, lahko sprevidite, koliko je na tem ležeče, kako so vaši otroci od vas izrejeni. To pa tudi vsakdanja skušnja spričuje. Ako hočemo to reč le nekoliko preiskati, najdemo po hišah velik razložek. Pri

nekterih so še zmiraj dobri, pridni, pokorni, skerbno podučeni otroci, pametni, pošteni, keršanski sinovi, ponižne, sramožljive, bogaboječe hčere, katerih skerb in veselje je vsakdan pobožno moliti, lepo brati in keršansko govoriti, zvesto poslušati in premišljevati božjo besedo, skerbno opravljati božjo službo, večkratno vredno prejemati svete zakramente. Pri drugih nasproti pa so vedno nerodni, hudobni, terdovratni, za nauk in molitev vsi merzli otroci, katerim božja beseda in božja služba ni dosti mar, nekeršanski mladenči in dekleta, katerim so le posvetni kratkočasi, nespodobne norčije, nesramne reči v mislih, kateri le v nečimerni noši, v jedi in pijaci, v plesu, vasovanju, slabem in pregrešnem pajdaštvu svojega veselja iščejo. Povejte mi: od kod tolik razloček med to in uno družino, med to in uno hišo? Le od tod, ker so si starši tolikanj navskrižem v izreji svojih otrok; ker nekteri oče in mati svoje dolžnosti do otrok prav spolnujeta — pri drugih pa ni ne keršanskega podučanja, ne očetne skerbi in čuječnosti, ne potrebnega strahovanja, ne dobrega zgleda. Starši brez dobrega zgleda pa tudi z vsim svojim učenjem pri otrokih nikoli dosti ne opravijo; ja ravno oni še to podero in zatarejo, kar se otroci v cerkvi in v šoli dobrega uče in vadijo. Ali je torej čuda, da je pri toliki zanikernosti v izreji otrok mladina tolikanj spačena, malopridna in razujzdana? Ravno zato so Lacedemonci od modrega Likurga clo postavlo imeli, da, če so se otroci v kaki reči pregrešili, so namesti njih starši kaznovani (štrafani) bili; ker so že ajdje po svoji pameti sodili in spoznali, da so hudobije otrok veči del starši s svojo slabo, zanikerno izrejo naj bolj sami krivi. — Kakor se namreč po skerbnosti ali neskerbnosti staršev otroci v mladosti navadijo, pobožno ali pa hudobno živeti, takšno je tudi njih poznejše življenje. To nam Sv. Duh v sv. pismu spričuje, rekoč: „Mladeneč od svoje navajene poti, tudi ko se postara, ne bo odstopil.“ Naj se človek laži, kletve, kvantanja, nečistosti, pijančevanja, lenobe, ali ktereга koli greha privadi, večidel zmiraj stari grešnik ostane; želi in želi sicer poboljšati se, pa ker terdne volje nima, od leta do leta odlaša, tako dolgo, da ga nepoboljšanega Bog pred sodbo pokliče. Prav redek je, kateri bi, pregrešnega življenja v mladosti privajen, pozneje se v resnici spokoril in spreobernal, ter svojo dušo zveličal. Zato tudi slovenski pregovor pravi: Navada železna srajca. Keršanski starši! iz vsega tega zdaj sami spoznati morate, da bote svoje otroke v večno zveličanje, ali pa v večno pogubljenje pripravili, kakor jih bote izredili; kakor se bodo otroci z mladega navadili, takšni bodo večidel ostali. Če jih tedaj resnično ljubite, če jim resnično dobro hočete, naj bo vaša prva in največa skerb, po keršansko jih izrediti, in edino-pravo srečo v nebesih jim pridobiti. Gorje vam,

če bote to svojo največo dolžnost vnevar puščali! Gorje vam, če bo iz vaše zanikernosti, po vaši neskerbnosti, po vašem slabem zgledu le eden vaših otrok se pogubil! Ko bi vi za-se še tako pobožno živeli, če bote pa zanikerni spolnovati svoje poglobitne dolžnosti do otrok, vam brez tega vse drugo ne bo nič pomagalo.

Kako vam bo sodni dan pri sercu, ako bote vidili kterega svojih otrok med pogubljenimi, in si bote misliti in obstati morali: Jaz sem kriv, jaz sem kriva, da je moj otrok vekomej nesrečen; jaz sam sem ga hudiču izdal, ker si nisem po svoji dolžnosti prizadeval, ga po keršansko izrediti! Kako še le bote preslišati morali, ko bodo vaši zavolj vas pogubljeni otroci po besedah sv. Ciprijana strašno in grozovitno iz peklenškega ognja zoper vas vpili, rekoč: „Mi nismo sami krivi svoje nesreče; oče in mati sta nas v pekel pripravila. Ojstri, pravični Bog! zoper tebe se nimamo pritožiti; tvoja sodba je pravična. Spoznamo, da smo si pekel zaslužili s svojim hudobnim življenjem; tode da smo hudobno živeli, tega so naši starši prvi krivi. Vi peklenški duhovi! nad vašo neusmiljenostjo se nimamo jeziti; vi nad nami le božjo pravico spolnujete. Vse to smo si zaslužili; tode da smo si to zaslužili, tega so naši starši krivi, ker nas niso boljši izredili in k pobožnemu življenju napeljevali. Moj oče, bo sin vpil, je kriv mojega pogubljenja. Od nič drugega mi ni pravil, kakor od posvetnih reči — Boga in njegovega nauka mi še v misel ni vzel. Le to mi je pripovedoval, kako bi na svetu srečen bil; kako bi pa svojo dušo zveličal, tega me pa ni učil. Kod hodim, kaj delam, kako se zadržim — za to se ni zmenil, ali pa mi je še sam slabe izgledaje dajal. Ali molim, ali k spovedi hodim, ali v cerkvi pridno poslušam, ni poskerbel; da sem mu le delal, je bilo vse dobro — za mojo dušo mu ni bilo mar! Moja mati, bo kaka hči iz peklenškega ognja kričala, ona je kriva mojega pogubljenja! Jaz bi bila zmiraj ponižna, sramožljiva in čista ostala, ko bi bila mati kaj za mojo nedolžnost, za mojo dušo skerbela, ko bi mi ne bila moje nečimernosti in prevzetnosti spregledovala, ko bi ne bila k mojemu grešnemu znanju in pečanju molčala in mi slabih priložnost sama vedama dopustila. Neusmiljeni starši! ali smo mar zato na svet prišli, ali ste nam zato za življenje skerbeli in se trudili, da bi mi vekomej nesrečni bili, in v peklenškem ognju vekomej tudi vas preklinjali? Če nas niste hotli za nebesa izrediti, koliko bi bilo boljši za nas, da bi mi nikoli rojeni ne bili! Vi ste začetniki našega pogubljenja, vi ste naših duš ubijavci! Tako bodo pogubljeni otroci zoper svoje starše k Bogu za maščevanje vpili.

S k l e p.

Starši! kaj vam pravi k temu vaše očetno in materno serce? kaj vam pravi vaša vest? Ko bi morebiti iz vaše zanikernosti kateri vaših otrok že v peklu bil, kaj vam je zdaj drugega storiti, kakor pravo pokoro delati, da ne bote z nesrečnim otrokom tudi vi pogubljeni! kaj vam je drugega storiti, kakor da pri svojih še živih otrokih s toliko večo skerbjo za njih dušo to namestite in popravite, kar ste pri poprejšnjih vnamar pustili! Očetje in matere! vam torej še s sv. apostelnom Pavlom recem: „Izredite svoje otroke v nauku in strahu Gospodovem!“ Vaša največa skerb naj bo, da jih bote k ljubezni do Boga in do bližnjega, k svetemu, keršanskemu življenju, proti nebeškemu kraljestvu napeljevali. Ako že iz ljubezni do Boga in zavolj svojega zveličanja tega nočete storiti, storite vsaj zavolj večnega zveličanja svojih otrok, ako do njih kaj prave ljubezni imate! — Srečni starši, kateri že zdaj otroke v nebesih imate, ki vekomej Boga časte in hvalijo, in ga vedno za vas prosijo! Srečni starši vsi, ako bo odslej vaša največa skerb, svoje otroke po keršansko izrepati! Kakšne veselje bo za vas, ko se bodo sodni dan vaši otroci na desnici Jezusa Kristusa med izvoljenimi božjimi z vami vred znašli, in pred vsim svetom s hvaležnim sercom spoznali: Ta moj oče, ta moja mati so mi s svojo veliko skerbjo pomagali, da zdaj ž njimi za Kristusom pojdem v večno veselje! Amen.

Pridiga za praznik ssv. treh kraljev.

(Naši darovi.)

„Modri so odperli svoje zaklade in darovali zlata, kadila in mire.“ Mat. 2, 11.

U v o d.]

Več kot tавžent let pred Jezusovim rojstvom je kralj David prekoval: „Kralji iz Tarzusa in bližnih otokov mu bodo darove darovali; kralji iz Arabije in Sabe mu bodo darila prinesli, ps. 71, 10; — prerok Izaija je več kot 700 let pred Jezusovim rojstvom klical: „Iz Sabe bodo prišli, zlato in kadila prinesli in hvalo Gospodovo oznanovali, Iz. bo, 6. Glejte, ljubi kristjani, kako lepo in zvesto se je vse to spolnilo! Ravno danesnji praznik to pričuje. Tam v jutrovej deželi, kjer rumeno solnce ustaja in se beli dan rodi, tam so bili imenitni, modri možje; mi jim pravimo ssv. tri kralji. Ti so prej ko ne v Mojzesovih bukvah brali, da bo zvezda prisjala iz rodu Jakopa, IV. Mojz. 24, 17. in da bode ona oznanovala rojstvo božjega izveličarja. Zatoraj so radi pogledovali

proti nebu in pričakovali prerokovano zvezdo. Kar zagledajo posebno zvezdo in po božjem razsvitljenju hitro spoznajo, da jim ravno ona oznanuje rojstvo pričakovanega Mesija. Koj pri priči se na pot spravijo nebeškega kralja poiskat in počastit. Po dalnem potovanju pridejo v Jeruzalem, poglavitno mesto na Judovskem. Tukaj poprašujejo po novorojenem kralju: „Kje, so rekli, je novorojeni kralj judovski; njegovo zvezdo smo vidili, in prišli ga molit.“ Višji duhovni in pisnarji so jim naznanili, da se ima Mesija v Betlehemu roditi. Trije kralji še po noči Jeruzalem zapustijo in se podajo po poti, ktereга jim je zvezda kazala. Nad revno bajtico sedaj zvezda obstoji. Veselo trije kralji iz svojih kamel ali veljbljudov skočijo in radovedni v hišico stopijo. Tukaj zagledajo mlado dete brez vse posvetne časti, Marija ga derži na svojih rokah, in Jožef na strani stoji. Sedaj pred dete popadajo, na kolenih ga molijo, svoje zaklade odpró in mu po šegi svoje dežele kleče nar dražše darove darujejo: kadila, zlata in mire. Tako so se spolnile besede starodavnih prerokov: Iz dalnih krajev bodo prišli; mu zlata in kadila prinesli in hvalo Gospodovo oznanovali!

Keršanski poslušavci! ssv. kralji so prišli v Betlehem, so Jezusa molili in mu darovali nar boljših in zlahnejših reči, kterih so imeli. Za njimi je prišlo že milijonov in milijonov kristjanov, in jih še pride od enega kraja sveta do drugega, ki vsi pridejo, Jezusa molijo in mu darove darujejo. Tudi mi stojimo danes v duhu tam v Betlehemu v borney hišici, gledamo Jezusa, Marijo in Jožefa, — ali mar mi ne bodemo Jezusa molili in mu kej darovali? Oh večni Bog obvari, da bi mi bli tako nehvaležni, in da bi tako gerdo ravnali! Pojdimo toraj Jezusu danes na zibel in darujmo mi tudi svoje darove! Pokazal vam toraj bodem:

Darove, ki jih imamo mi danes Jezusu darovati. Učili se bodemo tega od ssv. treh kraljev; zatoraj le zvesto poslušajte.

Razlaganje.

Troje darov so ssv. trije kralji Jezusu darovali: Kadila, zlata in mire. Troje darov imamo tudi mi Jezusu darovati. Kadilo se je le žgalo in dajalo samemu Bogu; spoznali so toraj, da je malo dete Jezus pravi živi Bog. Spoznajmo tudi mi, da je Jezus pravi živi Bog, in darujmo mu tudi kadila. Naše kadilo pa je:

1. naša pamet, da na Jezusa terdno verujemo.

Kaj, bote rekli, svoje pameti ne morem Jezusu darovati, sam je živo potrebujem. Le ohranite svojo pamet, ljubi moji! in pametno in umno ravnajte pri posvetnih rečeh, le vse prevdarjajte, vse preiščujte, in vse premišlujte. Tako je prav in tudi Bogu ljubo, ki vam je dal pamet in modro glavo. Kar pa sveto vero zadeva, tu je treba svojo

pamet Jezusu darovati, tu človek ne more in ne sme vseh resnic do čistega in jasnega preiskovati in zapopasti, pri verskih resnicah so človeku meje postavljene, katerih preskočiti ne sme. Pri sv. veri sme človek to iskati in prepričati se do živega, ali je to in uno resnico res Bog razodel. Kakor hitro je pa človek zvedel in prepričal se, da je to ali uno resnico Bog razodel, da jo je Jezus učil in da jo sv. katolijska cerkev verovati zapoveduje; potem je ž njegovo pametjo pri kraju, on jo mora podvreči Jezusovej besedi in mora terdno verovati, naj si mu bode jasno ali temno, prijetno ali neprijetno, potem je treba klicati kakor Samuel: „Gospod govori, tvoj služabnik poslušal!“ In to je tako imenitno, da stavi človek svojo neumerjočo dušo in večno izveličanje: Kdor ne veruje, je že obsojen“ pravi Jezus Jan. 3, 18. To velja za kralja, ki na zlatem tronu ali prestolu sedi, pa tudi za berača, ki na gnjilej slami zdihuje, velja za modrijana, ki se je vseh bukev izučil pa tudi za bedaka, ki še cerke ne pozna: „Kdor ne veruje, je obsojen,“ in „brez vere ni mogoče Bogu dopasti,“ Hebr. 11, 6. Zatoraj ljubi moji kristjani! ne poslušajte krivih prerokov in nevernih modrijanov, ki so prišli ob vso vero in jo tudi drugim vzeti hočejo. Širokoustno se bahajo, da le to verujejo, kar ošlatajo, vidijo in zapopadejo. Poprašajte jih saj enkrat: Prijatelj! ali vidiš, kako se v jesen zerno vseje, kako strohni in zgnije, kako pod zemljo in snegom počiva, in kako v vigred poganja, raste, zeleni in zori. Vse to vidiš, ali pa tudi zastopiš, kako da je? Prijatelj! ali si že vidil, kako se iz belega, terdega jajca veselo pišče zvali? To vidiš, ali pa tudi zastopiš, kako da se godi? Prijatelj! vsakdan vidiš, da zvečer svetlo solnčice za božjo gnado gre, in da zjutraj ravno na nasprotni strani sveta spet veličastno izza gor priplava. Vse to vidiš, pa povej mi, kako da je to? Glej! teh malenkost ne zastopiš, in ti revni červček! — hočeš zapopasti in preseči Boga in njegove skrivnosti! Oh Bog nas vari take prevzetnosti in neumnosti! Darujmo Jezusu svojo pamet, verujmo vse terdno, kar je on nas učil in sedaj za njim sv. katolijska cerkev uči. Veseli kličimo, kakor sv. Pavl: „Vem, komu verujem“ II. Tim. 1, 12. Terdno verujmo, kakor jih je verovalo milijonov, ki so za ravno to našo vero svojo kerv prelili in grozovitno smert storili. Vemo, komu verujemo; mi verujemo Jezusu Kristusu, ki je dokazal, da je večna resnica in da nas ljubi do smerti na križu. Res je, da tukaj le gledamo nekako zamotano in temno, ali tam pa bomo gledali, kakoršno je od obličja do obličja. Jezus je pravi živi Bog, darujmo mu svojo pamet, da vse terdno verujemo; to bo naša velika sreča, zakaj sv. Avguštin pravi: „Tisti si pri Bogu naj več prisluži, kdor mu daruje nar dražše darilo; pa to darilo ni veliko zlata,

to Bogu nar dražše darilo je ponižna vera.“ Pa pogledjmo dalej ssv. tri kralje, kaj so Jezusu še darovali. Beremo v sv. evangelju, da so mu darovali zlata. Navada pa je bila, zlata le darovati kraljem. Tako so ssv. trije kralji Jezusa spoznali in spoštovali za kralja vseh kraljev. Spoznajmo in spoštujmo tudi mi Jezusa za pravega kralja in darujmo mu čistega zlata! Naše zlato pa je:

2. naše serce, da Jezusa goreče ljubimo.

Proti koncu tretjega stoletja se je blizo 2000 kristjanov v Komidiji snidilo, božični praznik obhajati. Grozovitni cesar Dioklecjan to zvedeti, pošlje svoje vojšake in zaukaže vse v cerkvi zbrane kristjane pokončati. Ravno se je božja služba opravljala, ko vojšaki cerkev napadejo in vse vrata zavarujejo. Okoli in okoli cerkve veliko derv nanosijo in jih zažgejo. Le kdor je obljubil, Jezusa zatajiti in darovati molikom, pride živ iz cerkve, oznanijo kristjanom. Se ve, da so vsi zagnali velik jok in krič po cerkvi. Podstrešje že gori, plamen že v cerkev šviga. Nekteri so že omahovali, radi bi še bili živeli. Sedaj pa jame duhovnik takole govoriti: „Moji bratje in sestre! Tukej si zamoremo zaslužiti večno izveličanje, in odpreti vrata nebeške. Dajmo telesno življenje, da bo duša živela. Glejte Jezusa tamle v jaslicah, kako neizrečeno on nas ljubi. On je za nas terpel, ali se mar ne spodobi, da bi mi zanj kaj terpeli? Sedaj je čas pokazati, da Jezusa ljubimo; plačilo čaka nas večno!“ Vsi sedaj potihnejo in smerti voljno pričakujejo. Vsi pred altar poklekovajo — cerkveni strop se zruši, vse verne pokoplje in jih pomori! To se pravi Jezusa ljubiti, ljubiti ga, kakor sv. apostel Pavl piše: „Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Nadloga, ali britkost, ali lakota, ali nagota, ali nevarnost, ali preganjanje, ali meč? Za terdno vem, da ne smert ne življenje, ne oblasti, ne sila, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, ktera je v Kristusu Jezusu Gospodu našem, Rim. 8, 35. Kje pa je naša ljubezen do Jezusa Kristusa? Morebiti da Jezus ne zasluži naše ljubezni? Pogledj, ljubi kristjan! v revno hišico v Betlehemu: vidiš nago dete tam ležati in milo jokati? Kdo je ta? Pogledj v Judejo in Galilejo; vidiš dobrega pastirja hoditi po hribih in dolinah in iskati zgubljeno ovčico? Kdo je ta? Pogledj na Kalvarijo in Golgato; vidiš človeka težki križ nositi, na križu viseti, na križu umreti? Kdo je ta? — To je edinorojeni Sin nebeškega Očeta, on ki je od vekomaj uživiljal pri svojem Očetu večno čast in veselje. Ali veš, zakaj da se je ponižal do revnega hlapca, zakaj da je terpel neskončno, zakaj da je unerl grozovitno? Vse to — iz same ljubezni do tebe: „Veče ljubezni nobeden nima, kakor jeta, da kdo svoje življenje da za svoje prijatle“, Jan. 15, 13. Za toliko

neskončno ljubezen Jezus ničesar noče, kakor tvoje serce; po sv. pismu Jezus kliče: „Moj sin, daruj mi serce svoje!“ Preg. 23, 26. Oh komu pa ti daruješ svoje serce? Ti svoje serce vežeš morebiti na posvetno veselje in minljivo bogastvo, ti morebiti na posvetno čast in ničemurno obleko, ti morebiti na dobro jed in močno pijačo, ti morebiti na kakega gerdega nečistnika ali nesramno nečistnico. Na te in enake reči ti vežeš svoje serce, — za Jezusa, ki te je ljubil do smerti na križu in ti pripravil večno veselje, za Jezusa si ves merzel in mertev! Glej spet si obhajal svete božične praznike, spet si Jezusa gledal v revnih jaslicah, ali se mar tvoje ledeno serce ne bode otajalo in vnelo goreče ljubezni do Jezusa? Priserčni kristjani moji, ssv. tri kralji so darovali Jezusu čistega zlata; darujmo mi danes svoje čiste serca, da Jezusa goreče ljubimo! — Ako smo Jezusu darovali svojo pamet in svoje serce, bodemo še tudi radi svoj tretji dar prinesli. Ssv. trije kralji so Jezusu darovali grenke mire in spoznali, da je on človek postal in svojo voljo nebeškemu Očetu podvergel. Darujmo tudi mi Jezusu svoje mire! Naša mira pa je:

3. naša volja, da Jezusa zvesto ubogamo.

Jezus je bil pokoren svojemu nebeškemu Očetu, pokoren mu je bil do grenke smerti na križu; pokoren je bil svojej deviškej materi Mariji in svojemu redniku Jožefu: „Šel je z njima, tako beremo v sv. evangelju Luk. 2, 50, v Nacaret, in jima je bil pokoren;“ pokoren je bil svojim predpostavljenim, kajti učil je: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega“, Mat. 22, 21. Zatoraj pa tudi hoče, da mu tudi mi našo voljo darujemo, da smo njemu pokorni in ga ubogamo. Pa oh sveta pokorščina, ti varna ladja, ki nas srečno voziš v svete nebesa, ah ti zlati ključ, ki nam nebeške vrata odpiraš, oh sveta pokorščina kamo si prišla! Jezus bil je pokoren svojemu nebeškemu Očetu, kaka pa je z nami? Spomnite se le desetih božjih zapoved, morebiti da nobene ni, zoper katero bi mi ne grešili! Spomnite se sedem poglavitnih grehov, morebiti da nobenega ni, kterega bi nam razžaljena vest ne očitala! Spomnite se svojih dolžnost, kterih bi imeli spolnovati, pa jih nezvesto zanemarjamo, — spomnite se dobrih del, kterih bi lahko doprinašali, pa jih gerdo opuščamo, — vse to strašno in glasno priča, da nismo pokorni nebeškemu Očetu. Jezus bil je pokoren svojej materi Mariji in svojemu redniku Jožefu, keršanski otroci kje je vaša pokorščina do svojih staršev? Keršanski posli, kje vaša pokorščina do svojih gospodarjev in gospodinj? Previsoki sin noče poslušati lepih besed pridnega očeta, prevzetna hči malo mara za zlate prošnje skerbne matere, — hudobni hlapec in malo-pridna dekla hodi po svojih grešnih potih, naj da keršanski gospodar in gospodinja uči in svari; — vse to živo priča, da se malo obraja

šterta zapoved božja! Jezus bil je pokoren svojim predpostavljenim, kaka pa je pri nas? Od svete katoliške cerkve Kristus sam pravi: „Kdor cerkve ne posluša, tudi mene ne posluša,“ sedaj se pa spomnite petih cerkvenih zapoved, morebiti da nobene ni, koja bi nas ne tožila. Nič boljše se ne godi deželjske gosposki: Koliko jih je, ki svoje predpostavljene obrekujejo, preklinjajo in jim veliko truda in žalosti napravljajo! — Jezus kliče: „Pridite k meni vsi“ — koliko jih pa je, ki bi poslušali tega milega glasa? Božja miza je pogernjena, Jezus vabi, pa gostov le ni k nebeske večerji! Jezus pravi: „Učite se od mene, ki sem krotek in ponižen“, pa vse se le povzdiguje in napihuje in naviš poganja, vse se le hitro jezi in togoti, prepira in pravda. Pa dosti je, ljubi moji! že to nam je živa priča, da mi Jezusa ne ubogamo in mu pokorni nismo. Taka ne sme zanaprej biti; stopimo s ssv. tremi kralji v borno hišico in darujmo mu naše mire, podajmo mu našo voljo in obljubimo mu, da bodemo zanaprej njemu zvesto pokorni in se lepo ravnali po njegovem svetem zgledu in nauku! Ta dar bode Jezusu dobro dopadel, nam pa donašal veliko dobička; zakaj „pokorščina je naj krajši pot do keršanske pobožnosti, je nar gotovejša steza v svete nebesa“ uči modri oče Alvarez.

S k l e p.

Sv. Francišk Serafinski je na gori Alverno goreče molil. Kar zasliši nek glas, ki mu je ukazal, Gospodu kaj v dar prinesiti. Sveti mož odgovori: „O Gospod cel sem tvoj in nimam ničesar, ko samo to oblačilo in pas, da se opasujem, pa tudi to je tvoje, kaj bi ti mogel toraj dati? Nebo in zemlja, ogenj in voda, vse reči so tvoje.“ Pa spet je klical tisti glas: „Preišči svoje nedrije, in kar dobiš, prinesi.“ Francišk preišče in najde terd zlat, povzdigne ga in ga Bogu daruje. To se je trikrat ponovilo. — Tri zlate je sv. Franc Bogu daroval, in njegov dar je Bogu dopadel. Kaj so trije zlati, kaj je zlato in srebro celega sveta proti tem rečem, koje smo mi danes Jezusu darovali! Naša pamet, naše serce in naša volja več velja kot cel svet. Zatoraj veselimo se, naši darovi bojo Jezusu lepo dopadli! Pa le resnično mu jih darujmo! Darujmo mu našo pamet, da terdno v njega verujemo, kajti on je živi Bog in njegova beseda — večna resnica! Darujmo mu naše serce, da ga gorece ljubimo, kajti on je naš kralj in vreden vse naše ljubezni! Darujmo mu našo voljo, da ga zvesto ubogamo, kajti on je bil prvi pokoren do smerti. Ja! usmiljeni Jezus, prišli smo danes s ssv. tremi kralji tebi na zibel, darujmo ti našo pamet, naše serce in našo voljo. Vzemi te darove za ljubo, in pomagaj nam, da bodemo tebi terdno verovali, tebe serčno ljubili in tebe zvesto ubogali! Amen.

Pridiga za I. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Mladina uči se od Jezusa!)

„Kadar je bil Jezus dvanajst let star, so šli njegovi starši v Jeruzalem po navadi praznika.“
Luk. 2, 42.

U v o d.

Lepo skerbi kokla za svoje piščeta, da se jim kaj hudega ne zgodi; skerbno varuje dobra mati svoje dete, da ga kaka nesreča ne zadene. Ravno tako skerbi za nas vse naša ljuba mati, sv. katoliška cerkev. Goreče ona želi, nas vse vsakega greha in hudega obvarovati, nas vse v nevarnostih in skušnjavah podpirati in tako nas vse srečno pripeljati v večno izveličanje. Mi vsi pa dobro vemo, kako nas izgledi drugih ljudi ne samo mikajo, temuč vlečejo; radi delamo, kar druge delati vidimo: otroci gledajo na svoje starše, podložni na svoje predpostavljene. To sv. kat. cerkev dobro ve; zategadelj nam ona večkrat v letu po svetih evangeljih kaže lepe izgledе, da bi se mi vsi pri njih ogrevali in vnemali in zvesto posnemali jih. Ni dolgo, kar nam je kazala sv. Štefana, da bi se od njega učili svoje sovražnike ljubiti in za nebesa vojskovati se. Kazala nam je sv. evangelista Janeza, nas opominjati, da ni lepše stvari na svetu in prijetnejše reči pred Bogom, kakor človeka čisto nedolžno serce. Kazala nam je sv. tri kralje, nas učiti, da naj tudi mi Jezusa skerbno iščemo in mu darujemo svoje darove: da na-nj verujemo, ga ljubimo in ubogamo.

Danes nam pa pred oči stavlja samega Jezusa, od kterega sv. apostel Peter pravi I. Petr. 2, 21: „Vam je sled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“ Le malo vemo od Jezusove mladosti; le to vemo, da ga je precista devica Marija v Betlehemu rodila, — da je osmi dan obrezan bil in imenovan Jezus, — da so ssv. tri kralji prišli iz jutrove dežele ga molit, in da so mu darovali kadila, zlata in mire, — da ga je 40. dan Marija v tempeljnu Bogu darovala, stari pravični Simeon pa na svoje roke vzel in Boga hvalil, da je vidil izveličarja sveta, — da je sv. Jožef z Marijo in Jezusom na Egip-tovsko pobegnil, tako grozovitnemu Herodu utekel in po smerti tega trinoga srečno nazaj v Nacaret se vernil. Tukaj v Nacaretu je Jezus prebival do svojega tridesetega leta. Kaj je Jezus u tem mestu počel, nam ssv. evangelisti le malo povedó. Vse, kar od njega beremo, je tole: „Dete je rastlo in močno prihajalo, polno modrosti in božja milost je bila v njem. Jezus je bil svojim staršem pokoren, je rastel v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh“, Luk. 2. Ko pa je bil Jezus dvanajst let star, se je prigodilo to, kar nam današnje sv. evangelje pripoveduje. Ravno ta prigodba je polna lepih navkov posebno za mlade ljudi. Zatoraj

bližej, bližej danes keršanska mladina, pojdi danes k Jézusu v šolo in poslušaj, kaj te 12 let stari Jezus uči. Danes osem dni sem govoril keršansko besedo vam ljubi starši; danes bom pa govoril posebno keršanskej mladini in kazal:

„Kaj se mladina od 12 let starega Jezusa uči.“

Pa ne mislite, da bode moja današnja pridiga samo za otroke, tudi odraščeni bote marsikaj lepega slišali; zatoraj vsi zvesto poslušajte!

Razlaganje.

Bog je bil po Mojzesu zapovedal, da imajo vsi odraščeni možje trikrat v letu ob velikih praznikih sv. Jeruzalemski tempel obiskati. To božjo zapoved lepo spolniti, se podasta Jožef in Marija na daljni pot v Jeruzalem. Cela dva dni sta tje imela hodá. Danes nam sv. evangelje pripoveduje:

1. „Da je ž njima tudi šel Jezus ravno 12 let star.“

Poglej keršanska mladina, kako vnet in goreč da je bil Jezus za cerkev in službo božjo. Jezus še ni bil po postavi zavezan, v tempelj hoditi, in vendar je šel rad in vesel, je šel v daljne kraje — dva dni hoda! Le radi in veseli tudi vi hodite, ljubi otroci! v cerkev božjo. Veste, koga vi tukaj najdete? Tam v svetem tabernakeljnu prebiva usmiljeni Jezus, ki vas tako serčno ljubi. Nekdaj so bili k njemu pripeljali otroke, da bi na nje roke položil in molil. Učenci pa so branili in svarili. Jezus pa je rekel: Pustite otroke, in nikar jim ne branite k meni priti: zakaj takih je nebeško kraljestvo, in on je roke na nje položil, Mat. 19, 13. Glejte, kako serčno vas Jezus ljubi; zatoraj le radi in veseli k njemu hodite! Lepo okoli oltarja se vstopite, da mu bote prav blizo, lepo svoje rokiice sklenite, in lepo iz svojih bukev molite. Oh to je gerdo, ako mladina v cerkev nikar rada ne hodi, ali če okoli cerkve postopa ali se med odraščene tlači, — ali če se v cerkvi spodobno ne obnaša, okoli sebe gleda, šepeta ali se posmehuje! V cerkvi se godijo presvete reči, sam Jezus se daruje svojemu nebeškemu Očetu za nas vse, tudi za te, keršanska mladina! Veliko gnad in dobrot potrebuješ ti, potrebujejo tvoji starši, tvoji bratje in sestre od nebeškega Očeta. Glej v cerkvi jih moreš sprositi in zadobiti sebi in svojim ljubim. Prosi usmiljenega Jezusa tukaj v cerkvi, da te razsveti in ti pomaga, lepo ubogati, greha se varovati, in pobožno živeti; boš vidila, ljuba mladina, da bode tvoja prošnja uslišana. In ali veš, kdo zamore poplačati tvojim staršem toliko dobrot, ki jih tebe skazujejo? Ti gotovo nikoli ne! Pa Oče nebeški je, ki jim zamore vse obilno obilno plačevati; tega prosi pri sv. maši, da ti ohrani tvoje ljube starše zdrave in vesele, in da jim plačuje njih dobrote na duši in telesu. Morebiti da si svoje

stariše že zgubil, ti sin ali ti hči, morebiti da tukaj okoli cerkve po grobih počivajo. Tudi njim še moreš pomagati, le pobožno moli za nje v cerkvi in spominjaj se njih pri sv. maši! Glej keršanska mladina, to te uči še 12 let stari Jezus, ki je k prazniku v Jeruzalemski tempel šel.

Pa poglejmo dalej, kaj je Jezus v tempeljnu počenjal?

2. „Našli so ga, pravi sv. evangelje, v tempeljnu sedeti v sredi učencikov, jih poslušati in popraševati, da so se vsi čudili nad njegovim umom in nad njegovimi odgovori.“ Jezus pravi živi Bog je vedel vse resnice in vse skrivnosti, vendar se usede vsred učencikov, jih posluša, jih popraša in jim odgovarja. Tako je Jezusa veselilo učiti se, kaka pa je s teboj keršanska mladina? Koliko svetih in lepih resnic se v cerkvi in šoli uči! Spoznati Boga, svojega stvarnika in gospoda, poznati Jezusa, svojega izveličarja in odrešenika, poznati božjo voljo, poznati nebesa in pekel, to se otroci nar boljše v cerkvi in v šoli učijo. In kdo prešteje vseh tistih reči, ki se jih otroci v šoli učijo, ki so jim za časno srečo toliko potrebne in koristne! Nočem tega v misel jemati, da se otrok uči lepo brati in pisati, urno rajtati in še tudi kak drug jezik govoriti, poštene pesmi peti, bčele rediti in sadje požlahtnovati, vse to so le malenkosti; to se otrok posebno uči, kako ima živeti in obnašati se, da bode enkrat dober kristjan, moder gospodar, zvest državljan in enkrat zveličan nebeščan. Vse to uči šola, sveta cerkev pa šolski nauk lepo podpira, požlahtnuje in posvečuje. Zatoraj, keršanski otroci! le radi in veseli hodite v šolo in cerkev. Alite, da želite tukaj srečno živeti, enkrat pa v nebesa priti! V šoli in cerkvi se tega učite. Sedaj imate še ljube starše, ki za vas delajo, za vas skerbijo in plačujejo. Pa dni in ure hitro derčijo, mlade leta kmalo minejo, in čas je zamujen, ko bi se bili lahko kej naučili, vse prošnje in solze ga vam ne povernejo več! Cerkev in šola bodita ti, ljuba mladina! naj svetejša, naj ljubša kraja! Le prosi svoje starše, da te zgodaj seboj v cerkev jemljejo, da te pridno v šolo pošiljajo. Glej bogastva in blaga ti tvoji starši nimajo zapustiti, in kar imajo, je v božjih rokah, ena nesrečna ura more jim vse pobrati, kar so pa na to obrnili, tebe lepo poduciti in keršansko izrejati, tega nihče vzeti ne more. Morebiti da je pot daljna in težavna, morebiti da je vreme neprijetno in gerdo, nič ne maraj, saj so tudi potrebne in lepe reči, ki jih v cerkvi in šoli slišiš in učiš se. Žalostno je res, in vredno kervavih solz, da še sedaj marsikteri otrok lenčari in postopa, zlati čas zapravlja in Bogu dan krade, mesto v cerkev in v šolo hoditi in se kaj učiti za nebesa in časno srečo! Pa tudi takih je žalibog, ki se

v cerkvi in šoli neporedno in nespodobno obnašajo in ljubega Boga gerdo žalijo. Ljuba kerš. mladina imej vselej pred seboj Jezusa 12 let starega, kako je rad in zvesto poslušal svoje učeničke in modro odgovarjal, da so se vsi čudili: Modra glavica in žlahno serce ti časno in večno srečo dobé! —

Dalje nam sv. evangelje od Jezusa pove:

3. „Šel je ž njima in prišel v Nacaret, in jima je bil pokoren.“

Poslušaj mladina! Jezus, edinorojeni Sin nebeškega Očeta, živi pravi Bog, je slabotnim, umerljivim stvarjem pokoren, in te uči, da si tudi pokorna svojim staršem. In ali mar ljubi starši ljubeznive pokorščine niso vredni? Spomnite se otroci, koliko so ljuba mamica za vas terpeli, kako serčno veseli so vas pestovali, kako ljubeznivo objemali in poljubovali; koliko skerbi so imeli pri vašej zibiki in koliko noči so reva prečuli! Spomnite se otroci, koliko so oče za vas delali in skerbili in v potu svojega obraza noč in dan se trudili za vaš živež, kolikokrat so sebi jedi, pijače, oblačila in spanja pritergali, da bi le vas lepo in pošteno preskerbovali! Zatoraj tudi sv. Duh govori: „Spoštuj svojega očeta in ne zabi bolečin svoje matere, Sir. 7, 29. in: „Kdor se Gospoda boji, spoštuje starše, in svojim porodnikom kakor svojim gospodom služi,“ Sir. 3, 8. Keršanski otroci! bodite toraj pokorni svojim staršem, pa ne samo, ker se vam tako zljubi, temuč zavoljo Boga; on sam je to ostro zapovedal: „Spoštuj svojega očeta in svojo mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji“, je govoril strašno med bliskom in gromom; in „ta zapoved je prva, pravi sv. Pavl Ef. 6, 2, ktera obljubo ima, da ti dobro pojde, in da boš dolgo živel na zemlji.“ Poglejte ljubi otroci pridnega Izaka; njegov oče Abraham ga pelje na daljno goro, ga tam zaklati. Izak se pa ne brani, nese sam potrebnih derv in stopa serčno proti verhu gore, kjer bi imel darovan biti. Vedel je, da mu je Bog po očetu to storiti zapovedal, bil je toraj pokoren. Pa tudi veste, kako obilno je Bog poplačal pokornega očeta Abrahama in pokornega sina Izaka! Serčno vas toraj opominjam in lepo prosim, keršanski sini in hčere, bodite pokorni svojim staršem! Kedar vam ukažejo moliti, v cerkev hoditi, v cerkvi spodobno se obnašati, k spovedi in k božjej mizi iti, doma biti in brez potrebe po hišah ne postopati, varovati in ogibati se igre, plesa, gostivnic, ponoči lepo doma počivati, z drugim spom nobene posebne prijaznosti ne imeti, vse to jih lepo ubogajte in tako delajte. Kedar vas opominjajo, modro gospodariti, premoženje varovati, pridno delati, denarja za nepotrebne reči ne trositi, oh le radi poslušajte in spolnajte besede ljubih staršev! Pa keršanski sini,

keršanske hčere kaj vidim? Vidim starega, častivrednega očeta, ki sina lepo uči, svari in prosi. Pa kaj počenja sin? Glej posmehuje se, ne mara za lepo ne za gerdo besedo, le hodi po svojih gerdih grešnih potih! Kaj tamle slišim? Slišim, kako stara, skerbna mati svojo hčer prosi, kako jo svari in zarotuje; pa kaj počenja hči? Glej materi beseduje in še grenke podaja, za materne besede in solze nema ne ušes ne serca. Pa sin in hči poslušaj, kaj sam Bog pravi: „Preklet bodi, kateri ne spoštuje svojega očeta in svoje matere; in kdor kolne očeta ali mater naj umerje! V. Mojz. 27. Ljubi otroci! ali se ne tresete le slišati tega, sam večni Bog vas tega obvaruj; le spoštujte svoje starše, lepo jih imejte in ubogajte jih! —

Še enkrat pogledjmo v sv. evangelje, kaj še pravi od Jezusa?

4. „Rastel je v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.“

Pa morebiti porečete: Kako je Jezus, pravi živi Bog, in od vekomaj poln modrosti in milosti, mogel rasti v modrosti in milosti? Na to odgovarja sv. Beda takole: „Jezus ni tako rastel; kakor da bi sčasoma kaj si pridobival, česar poprej ni imel, temuc Jezus je tako rastel, da je to, kar je poprej imel, bolj in bolj razvijal in razodeval.“ Poglejte rumeno solnce zjutraj in pokusite, kako toplo da sije. Pa pogledjte solnce tudi opoldne in pokusite, kako gorko da sedaj sije. Ali ni solnce opoldne svetlejšje in toplejšje, kakor je zjutraj bilo? In vendar je ena tista zvezda, ktera sveti zjutraj in opoldne. Zjutraj solnce le manj od tega razvija in razpošilja, kar ima, opoldne pa sveti in greje popolnoma. Taka je tudi bila pri Jezusu. Čedalje bolj je kazal ljudem svoje neskončne modrosti in milosti. Tudi tebi, ljuba mladina! je dobri Oče nebeški dal prebrisano glavo in žlahno serce, le od dne do dne bistri svojo glavo in požlahnuj svoje serce, da tudi ti rasteš kakor v starosti, tudi v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh! Pa veste, kaj je prava modrost? Božje resnice bolj in boljje spoznavljati, slabo nagnenje v sebi krotiti, strah in ljubezen božjo v sercu nositi, svojo neumerjočo dušo in njeno večno izveličanje vedno pred očmi imeti, to je prava modrost. Marsikteri otrok, dokler je mlad, ima obilno te modrosti, pa otrok raste, minejo nekatere leta, in zibnila je tudi ta prava modrost! Marsikteri poznej še to pozabi, kar je v mladih letih znal: pride ob ves keršanski nauk, ob ves strah in vso ljubezen božjo, malokedaj mu na misel dohaja njegova duša in sv. nebesa! Ni se toraj čuditi, da tak človek ne raste v milosti pri Bogu in pri ljudeh, tak ni ljub ne Bogu ne ljudem. Kako ljubezniv, ja ljubezniv kot angelček je marsikteri otrok, ki šteje 4, 6, 8 let. Kako lepo svoje rokice k molitvi sklepa, kako rad sliši praviti od Očeta nebeškega in ljubega Jezusa, kako rad uboga in serčno

ljubi svoje starše; in kako rad bi jim pomagal in postregel; Bogeca v nebesih, ali ljubega ateja in drago mamico razžaliti, oh tega Bog prenesi! Otrok doraste — več je let in starosti, pa manj modrosti in milosti! Ali ni temu v resnici taka? Ali ni taka bila pri marsikterem iz med nas? Ali bode taka tudi pri tebi, ljuba keršanska mladina? Oh Bog te obvari te strašne nesreče; to bi bilo hujše, kot ogenj, kot toča, kot ubožtvo, kot bolezen, kot smert! Le to glej, ljuba mladina, da imaš prave modrosti in milosti pri Bogu, in bogata pa srečna si!

S k l e p.

Veliko tisuč je ljudi, ki bi radi dali vse, kar imajo, da bi le to popravili, kar so v mladosti neumnega in hudega storili. Pa zastoj zdihujejo in solze točijo! Ljuba mladina! da se tebi ne bode taka godila, ali veš, kaj imaš storiti? Ohrani le to globoko v svojem sercu, kar si se danes naučila. Bila si danes v šoli pri Jezusu 12 let starem. Obnašaj se po njegovem sprelepem zgledu; hodi rada v sveto cerkev, uči se zvesto, česar potrebuješ za časno in večno srečo, bodi pokorna svojim staršem in glej, da tvoje znanosti in lepe lastnosti od dne do dne rastejo. Tako je delal Jezus Kristus, za to pa je tudi rastel kakor v starosti, tako tudi v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Delajte tako tudi vi, keršanski otroci, in ljubi bote Bogu in ljudem! Amen.

Pridiga za II. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Dolžnosti zakonskih.)

(Govoril L. F.)

„Bil je tudi Jezus povabljen in njegovi učenci na ženitnino.“ Jan. 2, 2.

U v o d.

Bog sam je sv. zakon že v paradizu postavil. Tako nam pripoveduje sv. pismo I. Mojz. 2, 21.: „Gosopod je poslal Adamu terdno spanje, in ko je bil zaspal, mu je vzel eno njegovih reber. Potem je iz rebra ženo naredil in jo peljal k Adamu. In Adam je rekel: To je sedaj kost od mojih kosti in meso od mojega mesa. — Toraj bo človek zapustil svojega očeta in svojo mater, in se bo deržal žene in bota dva v enem mesu.“ Pa scasoma je ta sv. zakon pri ajdih in tudi pri judih prišel ob svojo svetost in čast. Ljudje so živeli gerdo in nesramno, clo po živinsko. Žalostno je bilo to posebno za šibki ženski spol; ženske so bile brez vse pravice, so le sužno stregle možkemu spolu. Žalostno je to tudi bilo za otroke: redko so svo-

jega očeta poznali. Za to se je pa tudi po svetu godilo, da je le misliti strah in groza. Prišel je Jezus Kristus, nebeška luč, in je razsvetil to žalostno in strašno tmoto. 30 let star se je očitno pokazal in jel učiti. In veste s čim je začel? Danešnje sv. evangelje nam to pove. Danes ga vidimo v Kani na Galilejskem pri ženitnini. Spreobernal je tukaj studenčno vodo v naj boljše vino, to je bil njegov prvi čudež. Tukaj je narprej skazal, da je vse-mogočni Bog in pravi od Boga poslani Mesija. Zakaj je neki Jezus prvi čudež na ženitnini storil? Pokazati je hotel, da se mora sv. zakon na stopnjo svoje prve svetosti in časti povzdigniti, da drugače ni mogoče, popačeni in hudobni svet poboljšati in rešiti. Glejte ljubi moji! kako svet in visok, kako imeniten in častitljiv je sv. zakon! To je bilo od nekdaj: po deželah, kjer se sveti zakon spodobno časti in sveto derži, cveti prava vera in lepo zadržanje; pa gorje deželi, kjer je sv. zakon prišel ob svojo svetost in čast. To priča tudi skušnja današnjih časov. Svete in imenitne so toraj dolžnosti zakonskih ljudi, dolžnosti zakonskih možev in žen. Zatoraj hočem jaz danes od dolžnosti zakonskih ljudi govoriti in nar prej pokazati: Dolžnosti zakonskih možev in potem dolžnosti zakonskih žen.

Veliko je vas, ki ste že v svetem zakonu, veliko je vas, ki mislite nekdaj v sv. zakon stopiti, zatoraj poslušajte!

Razlaganje.

1. Zakonski možje! veliko je vaših dolžnost; vseh imenovati čas ne dopušča, zatoraj jih vam le troje podam.

Vaša prva dolžnost je:

a) da svoje žene ljubite.

Pa ljubiti jih morete resnično. Resnična ljubezen ima pa svojo korenino v Bogu, nikar pa v pregrešnem mesenem poželenju. Mesena ljubezen ne terpi dolgo, hitro mine, in grevengo pusti. Poslušajte, kako vas uči sv. apostel Pavl: „Možje ljubite svoje žene, kakor je Kristus ljubil svojo cerkev in je sam sebe za njo dal“, Ef. 5, 25. Ljubite jih kakor Kristus svojo cerkev, nikar pa tako, kakor voznik svojega konja. Ja ni res? terde so te besede, pa Bogu bodi potoženo, da je resnica še terša! Iz spoštovanja jih ljubite, pa kar zavolj dobička. Kdor hoče zastopiti, naj zastopi: Gorje tim, ki svoje žene imajo, kakor služebne — v keršanskem zakonu — ti mož nisi več, kakor ona, in ona ravno toliko, kakor ti — dva sta scer — pa vendar le eno meso — kakor uči sv. pismo. Obhodite se modro in pametno s svojimi ženami. Pomislite, kaj pravi sv. Krizostom tako lepo: „Iz ljubezni do vas so pustile

očeta in mater, hišo in mizo svojih staršev, brate, sestre in prijatle, ali ni toraj vaša dolžnost, da jih ljubite, redite in oblačite, in da ste jim oče, mati, bratje, sestre in prijatli.“ Resnična ljubezen je tudi poterpežljiva. Med nar boljše ljudi se še včasih kaka majhena reč priplede; zato bodete poterpežljivi in eden drugega slabosti voljno prenašajte. Srečna sta zakonska, ki sta pohlevnega zadržanja, in poterpežljivo nosita butaro eden drugega, kakor dva angelja bota mirno skupaj živela. Gorje pa ženi, ki jezovega in zarobljenega moža ima! V dno pekla bo ji zaklel dušo in telo, hujši kakor z živino bo delal z njo; z ženo bo hišo pometal, otroke pa za krulovce stepel. Vbijavec je žene in otrok. Ali gorje mu, zadelo ga bo, kar apostel Jakob 2, 13. pravi: „Sodba brez usmiljenja čaka tistega, ki usmiljenja nima.“ Kjer je pa resnična ljubezen v zakonu doma — nič od takih reči še slišati ni.

c) Druga dolžnost zakonskih možev je, da ste svojim ženam zvesti.

Zakonska zvestoba je resnično pristna sestra resnične ljubezni. Kjer ene pomanjka tudi druge ni, kjer je ena, je vselej tudi druga. Kdor hoče viditi pekel na svetu — naj se poda v hišo, kjer zakonske zvestobe ni. Tam ugasne svete vere luč, angelj varh se joka in preč beži; tudi Jezus s svojo gnado jemlje slovo. Nečisti peklenski duh pride, in še 7 drugih duhov seboj pripelja, ki so hujši, kot on — in tam prebiva. Mož, prešestnik, svojo ženo zaničuje in tepe; za delo mu ni; ženo in otroke stradati pusti — svojim vlačugam pa kupuje. Ali gorje mu, zakaj nečistnike bode Bog sodil. — Od kod pa to večidel pride. — Dobro poslušajte! ker se večidel le z grehom na zakon pripravljate, kar se v mladosti stori — se tudi v starosti ne pozabi. Teršovec že ves suh in strohnjen, vendar še teršje poganja. Zakonska nezvestoba je strašna pregreha. Zato vas prosim: Bedite in molite — kakor rjoveč lev lazi hudič in gleda, koga bi požerl. Da ravno ljudem sramoto zakrijete, jo bo mogel kateri tudi Bogu zakriti?

Bedite in sami sebi ne zaupajte. Sv. Avguštin pravi: „Može sem vidil pasti in grešiti, na katerih svetosti še dvomiti nisem se upal.“ —

c) Tretja dolžnost je, da dobro gospodarite.

Ta dolžnost je tako velika, da sv. Pavl tako od nje piše, I. Tim. 5, 8.: Kdor za svoje, posebno za domače ne skerbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika. Dober hišni gospodar mora pa biti v svojih opravilih zastopen — sam priden in delaven — ne zapravljiv. Gospodar ravna tako, kakor je pred sin ravnal. Pred očeta ni poslušal, si je dal vsako reč 10krat ukazati, očetovih nauk ni poslušal; kakor se je popred naučil, tako se sedaj obnaša — pri takem gospodarju

pohištvo ne more obstati, premoženje in sreča gre nazdol in siromaštvo bližej prihaja; žalostno je za hišo, ako lenega in nemarnega gospodarja ima, kteremu se na licu bere, da mu delo ne diši, in ga nobena reč ne skerbi. Da le jesti in piti ima, vse druge skerbi rad ženi prepušča. Sirota pa tudi zadnjič poterpljivost zgubi in prepir se od jutra do večera krog hiše glasi. Nar nevarniše pohištvu je pa zapravljivec. Gorje hiši, ki gospodarja igravca ima. Za nobeno delo ne bo. Raztergani bodo otroci hodili, kervave solze bode žena točila — vendar poprej jenjal ne bo, dokler se mu beraška palica v roke podala ne bo. Gorje hiši, ki gospodarja pijanca ima. Ženi še soli ne kupi, dokler sam po tabernah dobro živi, drugega ženi ne privoši, kakor glavo poluo skerbi in objokane oči, še kar na polju cveti, več njegovo ni. Zato glejte, da bote zastopni, delavni in varčni, ako hočete biti pridni gospodarji. Gospodar mora pa tudi skerbeti, da je vse pri hiši v lepem redu; — ne sme terpeti greha pod svojo streho ne pri otrokih, ne pri poslih. Vidite, da nikar otroci zakladov ne zberajo zas tarše; starše jih morajo za otroke naberati. Nar boljši zaklad pa svojim otrokom zapustiš, ako jih pridno izrediš. Vadi svoje otroke, da bojo radi ubogali, ako pa iz ljubezni ne ubogajo, naj jih šiba kroti. Gorje staršem, ki šibo iz rok denejo, otroci jo poberejo in svoje starše ž njo strahujejo; učite jih zgodaj pokornosti; glejte pa tudi, da jih scim ne pohujšate. Ako sta oče in mati kej navskriž, prosim vas, le tega nikoli ne dajte otrokom viditi; zgodaj poderete v otroških srcih ljubezen in spoštovanje in malovredno seme prepira zasejete; nar nesramniše je pa, kedar si starši grehe svoje mladosti naspočitajo. Če hočete pšenico žeti, morete tudi pšenico sjati. Resnica je, perve nauke mora se otrok na maternem krilu naučiti, pa tudi oče ne sme svojih dolžnost zamuditi. Vsak skerbten oče in gospodar bode svoje otroke v nedeljah baral, kaj ste v cerkvi kaj v šoli naučili se? Ako ne bojo vedeli kej povedati, jim lahko resnico poveš, da so pri nauku spali.

Ako se pa to ne zgodi, se navadijo otroci pri nauku raztrešeni biti, tako da bi mogel vsakemu iz lece ali prižnice povedati, kateri je s svojimi mislimi v cerkvi in pridigi, in kateri svoje misli, Bog ve, kje pase. Noben ne bi verjel, kako se raztrešenost in mlačnost človeku na obličju pozna — mislim med 100 bi se komej na enem zmesnil. Iz vsake hiše bodi saj eden odraščen pri vsaki božji službi, naj ta gleda na otroke, male in velike, v resnici vam povem, veliko nespodobnega bi se ne zgodilo. To pa edino vi gospodarji morete popraviti, če je vam v resnici mar. Tudi doma morate za svoje skerb imeti in jim spodobnega posla dati; ako otroci pravega posla nimajo v nečimerne in pregrešne reči zapadajo! — Noč in dan dela duša. Ako ji dobrega dela oskerbiš, bo tudi ona dobra. Navadi otroke, da bojo

odkritoserčni; koliko bi jih svojo nedolžnost ohranilo, ko bi odkritoserčni bili in se svojim staršem odkrili. Pa vedite očetje! samo učiti nič ne pomaga, ako to sam ne storiš, kar učiš — Le uči sina: nikar se ne potepaj — kedar sam pohajkovaš — pridno delaj — kedar sam postopaš — rad hodi v cerkev — pa sam ne hodiš — rad žebraj — pa sam ne moliš — nikar ne kolni — kedar sam preklinjaš. Ne mislite starši, da bi kedaj na ternjevem germu grozdje rasti začelo. Gorje vam, če drugače učite, in drugače sami delate. Časna in večna šiba bo vas tepla do belih kosti.

To so nar imenitnejše dolžnosti zakonskih možev. Le troje dolžnost sem možem podal, sedaj hočem tudi troje dolžnost pokazati zakonskim ženam.

2. Zakonske žene! vaša prva dolžnost je:

a) da ste svojim možem pokorne.

Pa pokorne — dobro si pomnite, pokorne iz ljubezni. Mož mora ljubeznivo zapovedovati, žena bo pa ljubeznivo vbogala. Blagor hiši, kjer se tako ravna, tanikej je pokornost le resnična ljubezen. Al gorje hiši, kjer mož z jezo in vpitjem vkaže, žena z nevoljo in togotenjem vboga; še duri bojo terpele v rokah togotne žene — in nedolžna živina od serditega moža. Z nevoljo bode vsako delo začeto in s kregom končano. Dvakrat težejše bo, kjer ni zastopnosti. Ve žene! nikar ne zabite, kako vas uči sv. apostelj Pavl pokornosti, kedar pravi: „Žene bodite podložne svojim možem, zakaj mož je glava žene“ Ef. 5, 20. Pa glava ne sme roci reči: Jaz te ne potrebujem, pa tudi roka je zastonj, ako je glava modro ne rabi in vodi. Ti žena si desna roka svojega moža, on je tvoja glava. Bodi mu podložna v vseh pravičnih rečeh, tedaj bo zastopnost in veselje v vajni hiši prebivalo. Žene! bodite tudi ve poterpežljive! Ptice v kletki scer niso proste, pa vunder mirno in veselo živijo, ako ječo radovoljno terpijo. Ptica si pa glavo kervavo razbije, če poterpljenja in pokornosti nima. Poterpežljivo nosite in lahko bote nosile. Al hudo možu, ki nepokorno, nepoterpežljivo, hudo ženo ima. Ne storil, ne stopil, še dihnil ji mož prav ne bo. Še angelju bi menda poterpljivosti zmenjkalo. Poslušajte, kaj sveto pismo pravi od hudobne žene: „Vsaka hudobija je mala proti ženski hudobiji; vsaka hudobija se da prenesti le ženska hudobija ne. Ni hujše glave, kakor je kačja glava, pa tudi ni hujše jeze, kakor je ženska jeza. Boljši je pri levu stanovati, kakor pri hudobni ženi.“ Tako pove modri Sirah v 25. postavi in še pristavlja: „Srečen je mož, ki dobro ženo ima, še enkrat tako dolgo bo živel. Pridna žena ga razveseluje; v miru bo doživel leta svo-

jega življenja. Ali je bogat ali vbožen — je njegovo serce dobre volje in njegovo lice veselo.“

Slabo za moža, ki jezovo, hudobno ženo ima, v togoti živita vse svoje dni, krega so polne noči, z žolcem zelenim se takih zakon poliva. Kjer pa mož ljubeznivo zapoveduje, žena ljubeznivo vboga, kjer se mož ravna po besedah sv. Pavla: „Možje! ljubite svoje žene“ žena po besedah: „Žene bodite podložne svojim možem,“ tam ni jeze in prepiranja. Nebesa se takega zakona veselijo: zato vas prosim žene bodite pokorne z ljubeznijo — ta je prva dolžnost vsake žene.

b) Druga dolžnost je, da ste svojim možem zveste.

Ljubezen, ki vas k oltarju pelje, mora biti resnična, čista in nedolžna, poštena in sveta. Ako je pa dekle kakor pisan metulj le po rožicah letala, menite, da se bo žena tega čisto odvadila. Metulj se res spremeni, al drugo leto vunder le spet metulj pride na den. Hudo za hišo in moža, katerega žena je prešestnica; noč in den se nad njim togoti in vreši in rajši bi ga danes, kot jutre v černo zemljo zagernila. Al gorje ji: „Nesramna žena bo kakor blato na cesti pomandrana, govori modri Sirah. Je necistost strašna pregreha pri nezakonskih — pa dvakrat hujša in nesramniša je nezvestoba v zakonu. Že poželenje je strašen greh, koliko strašnejši greh je pa nesramno grešno djanje! Bodite torej bedljive in sramožljive, da ne bote tako nesrečne, pasti v tisti strašni greh, kateri bo na večni pravici težko težko vlek. Sv. Duh pravi: „Pridna žena je krona svojemu možu — ktera je pa nesramna, je smradljiva trohnoba v njegovih kostih.

c) Tretja dolžnost je, da svoje otroke keršansko izrejate.

Kaj je vaše veselje in lepota zakonske žene? Pridnemu vertnarju lepo čedno popravljen vert — vam pa pridno izrejeni in keršansko podučeni otroci. Rože najte druge polivati in lepe oblačila najte druge nositi, matere ve pa le na to glejte, da svoj sad skerbno polijate s lepimi nauki, da svoje otroke oblačite z oblačilom nedolžnosti in lepih čednost. Otroci so vaš sadni vert — da lepo cveti in zlahten sad rodi, morajo biti vaše skerbi. Oni imajo biti vaše veselje, vaša lepota; drugega veselja, druge lepote ni treba iskati, ker drugega veselja za vas ne cveti. Pridno izrejeni otroci so vaše veselje, vaša podpora in lepota na stare dni — razujzdani otroci vas pa tepejo do belih kosti. Vedite pa ljube matere! da so otroci pridni ali hudobni — pohlevni ali neporedni — na vas to nar več leži. Na maternem krilu mora otrok že perve nauke prijeti. Z maternim mlekom dobijo vse materne čednosti — al žalibog tudi vse slabosti in materne pregrehe. Mati ti kaži otroku

Boga, kaži njemu lepe nebesa, nikar pa ne reci: kako da je on lep; tako ga zgodaj prevzetnosti učiš. Mati, ako si ti pridna, bode 5 let stari otrok več vedel od Boga povedati, kakor marsikteri 35 letni človek; in deklica, ki doma pred malim altarčkom kleči, ima morebiti več prave vere in ljubezni do Boga, kakor marsiktera, ki vse božje pota daljne in bližne obhodi. Veliko očetovska nemarnost pokvari — matere! vaša kriva neumna ljubezen še neskončno več pokazi. Ako ljulken kruh sejete pri otrokih, ljulken kruh bote na starost jedle in debele solze ga bodo vam močile. Dobro pšenico lepih naukov zasejte v otroško serce. Da more setev na polju zeleneti, mora jo rahel dež politi, in toplo sonce obsjati. Rahli dež, da bojo lepi nauki zeleneli, je vaša stanovitna molitev — toplo sonce je vaše življenje. Tri sorte dreves so v otroškem sercu zasajene, ktere so vaši skerbi izročene, in te so: Truplo, pamet in serca vaših otrok. Vaša dolžnost, ljube matere! je skerbeti, da otrokom zdravo in močno truplo ohranite, tako vam bodo v veselje. Zato jih nikoli ne pustite brez zaupljivega varha. Bodite pa tudi snažne ali čedne pri svojih otrokih. Dokler je voda zastonj in metla tudi veliko ne velja, je snažnost še zmiram dober kup in je lahko pri nar večem ubožtvu doma. Če se 5 krat na den vmažeš, se 5 krat umij, in če se hiša 10 krat nasmeti, jo 10krat ti ali tvoja hči naj pomete. Vadite svoje otroke zgodaj dela. Drevo, ki je za vetrom zrastlo, huda burja rada vlomi, drevesce na veterinem kraju zraščeno, se tudi hudim vetrovom ustavlja. Pa vendar ne smete jih z delom presiliti, scer truplo terpi; ne razvadite jih na mehko življenje — lahko se bodo vaši otroci boljšega kruha navadili — ali težko se bojo dobrega navajeni terdega navadili. Le tisti je srečen, kateri malo potrebuje, on je povsod zadovoljen. Telesno življenje otrok se je v vas začelo — naj se tudi dušno življenje od vas začne. Gorje staršem, od katerih se otroci niso naučili, kakor klafarsko marnje, kletev in prepir — strašno dedšino jim izročijo. — Otroci jim bojo kmalo čez glavo izrastli, in jim zanikernost strašno povračevali — kervave solze bote tedaj zastonj točili. Vaši skerbi so izročene otroške serca, ktere so nar lepše, ako na njih tri rožice cvetijo, ponižnost, nedolžnost in goreča ljubezen do Jezusa. Ni rožice čez zlahtno vijolico, ni čednosti čez ponižnost. Matere! to rožico pa ve velikobart hitro pokončate. Druga rožica je nedolžnost — nar rahlejša in nar zlahtnejša, zato nar večje skerbi potrebuje; matere skoz vašo nemarnost se ta rožica zaduši, jo nevarna strupena sapa pokonča. Matere! ali niso vam že iz lastne skušnje znane nevarnosti, ktere mladost zalezujejo. Kako je mogoče, da morete biti tako brezvestne ne vem, ali bi rekel tako slepe — ali tako nemarne, kedar nevarnosti veste in vidite, da jih ne posvarite. Ako ste ve

oblačilo nedolžnosti že pred zakonom raztergale, mislite, da morajo tudi hčere in sinovi. Ali je mogoče tako brez vesti biti, viditi hčer ali sina hoditi po stezi hudobije — po stopinjah, po katerih ste tudi ve morebiti hodile in jih ne posvariti — viditi jih v pekel dirjati in jim v pot ne stopiti in zadržati jih? Strašno veliko imate na vesti. — Ako hočete, da bode tretja rožica cvetela, da bojo goreče ljubezni do Jezusa imeli, glejte, da se pred v greh ne zaljubijo. Skerbno glejte, ktere tovarše, ktere tovaršice imajo.

Ljube matere! to so vaše dolžnosti, rad bi še več povedal — prosim, le to si za sedaj v srcih ohranite in zmiram pred očmi imejte. Sveti Duh pravi: „Boljši je brez otrok umreti, kakor slabo hudobne otroke zapustiti, ki so bodoče ternje za celo sosesko.“

Sklep.

To so vaše nar imenitnejše dolžnosti, ljubi zakonski možje in žene. Možem posebno priporočujem ljubezen, zvestobo in modro gospodarenje, — ženam pa pokorščino, zvestobo in skerb za ljube otročiče. Oh da bi mogel z živim vogljem vam v serce zapisati vaše dolžnosti, da bi vas žgale, kedar jih zabite! Te dolžnosti spolnovati ste si obljubili pred svetim oltarjem vpričo živega Boga in celega sveta; na te dolžnosti ste si roke podali in perstane natakneli; po teh dolžnostih bote pa tudi enkrat pred pravičnim sodnikom ostro sojeni. Zatoraj pridi o Jezus! tudi k našim zakonskim, pomagaj jim njih svete dolžnosti spolnovati, da bojo enkrat pred tvojo sodbo tudi obstali! Amen.